2022 - 2026

COLLEGEPROGRAMMA

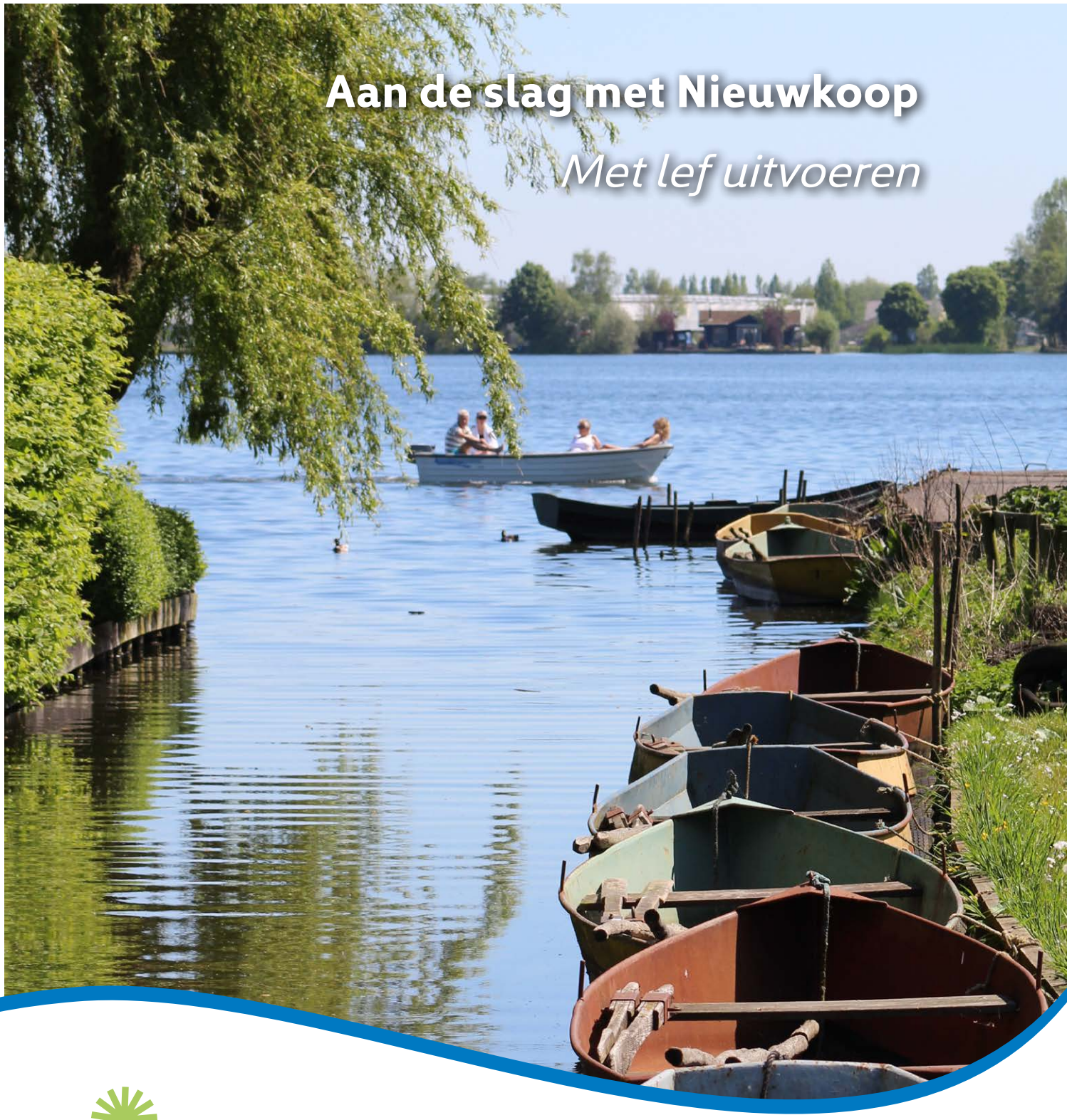

nieuwkoop

nieuwkoop.nl

Basis

KERNBOODSCHAP

We gaan concreet en actief aan de slag vanuit bestaand beleid. Wij geven prioriteit aan het versnellen van (duurzame) woningbouw met bijbehorende mobiliteitsopgaven en een klimaatbestendige openbare ruimte. We zetten in op sterke en aantrekkelijke dorpscentra. Het uitgangspunt voor krachtige en vitale kernen is een gezonde samenleving. We investeren daarom in (mentale) preventie en versterking van de sociale verbinding. Regionaal werken we gebiedsgericht verder aan grensoverschrijdende grote maatschappelijke thema's zoals de landbouw- en energietransitie. In de uitvoering pakken wij door en tonen daadkracht en lef.

De financiële situatie bij alle gemeenten in combinatie met de stijgende inflatie, zorgt ervoor dat we realistisch moeten blijven. Dit betekent dat wij moeten prioriteren en meer gaan werken met taakstellende budgetten. Afhankelijk van actuele situaties en ontwikkelingen, kan het nodig zijn om keuzes bij te stellen.

Wij zoeken actief de samenwerking op met de gemeenteraad, inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners en stimuleren en motiveren hen om ook actief bij te dragen aan vitale en krachtige kernen met kennis, kunde en financiën.

Een meer verbindende rol vraagt iets van ons als bestuur en van de werkorganisatie. Minder beleid, meer uitvoering en proactief in verbinding met de samenleving. We gaan de organisatie verder door ontwikkelen naar een nog meer dienstbare overheid met oog voor de menselijke maat. We willen regelgeving en procedures waar mogelijk maximaal vereenvoudigen en onderzoeken de mogelijkheid rondom datagestuurde processen en resultaten.

Als daadkrachtig bestuur gaan we aan de slag met Nieuwkoop.

Basis

INLEIDING

Het collegeprogramma is een uitwerking van het coalitieakkoord 'Aan de slag met Nieuwkoop'.
De coalitie is duidelijk, ook in haar opdracht aan het college: het is tijd voor actie. In het collegeprogramma maken we de doelen en ambities uit het akkoord concreter. Zo wordt duidelijk waar wij de komende vier jaar aan gaan werken. Het programma is aangevuld met relevante ontwikkelingen en lopende zaken die bestuurlijke richting vragen.
Het collegeprogramma vormt met de Uitgangspuntennotitie een belangrijk kader voor de Programmabegroting 2023-2026.

We leven in een spannende en onzekere tijd met grote maatschappelijke opgaven. We moeten snel woningen bouwen, onze dorpen economisch en maatschappelijk versterken, inzetten op een gezond leven, actief aan de slag gaan met het terugdringen van stikstofuitstoot en onze samenleving verduurzamen. Vanuit het akkoord bouwen we de komende vier jaar voort op bestaand beleid. Waar nodig herijken en actualiseren we bestaand beleid. In de uitvoering houden we rekening met de actuele (financiële, economische en personele) situatie. Waar nodig passen we beleid aan en/of maken we keuzes in prioriteiten en tempo. Keuzes die niet altijd populair zullen zijn en om lef vragen. Te maken keuzes werken we uit in een dilemma-nota en leggen deze voor aan de gemeenteraad.

Een extra uitdaging in deze grote opgaven vormen de financiën. Door overheveling van taken vanuit het Rijk naar gemeenten zonder bijbehorende budgetten, is de financiële situatie bij veel gemeenten nijpend. Daarbovenop hevelt het Rijk nieuwe taken over naar gemeenten, zoals Beschermd Wonen, en krijgen we te maken met nieuwe wet- en regelgeving, waaronder de Wet Open Overheid.
Er wordt daarnaast gesleuteld aan een herverdeling van het gemeentefonds. Bovendien is het nog onzeker welk effect de inflatie heeft op onze economie. Ondanks dat Nieuwkoop nu en de komende jaren zicht heeft op een sluitende begroting, kan dit er na 2025 anders uitzien. Dit vraagt om een zorgvuldige en maatschappelijk verantwoorde besteding van het gemeentelijk budget.

We blijven zorgen voor een toekomstbestendige, sterke en vitale gemeente. Dit doen en kunnen wij niet alleen. De inzet, betrokkenheid, kennis en bijdrage vanuit onze samenleving, gemeenteraad en andere overheden is simpelweg nodig. Waar mogelijk verbinden we slim activiteiten en initiatieven met elkaar voor een maximaal rendement.
Dit geldt voor zowel initiatieven vanuit de werkorganisatie als vanuit de samenleving.

In het akkoord gaat de coalitie uit van een aantal thema's:

- Sterke en vitale dorpen
- Bloeiende economie
- Een gezond leven
- Duurzaamheid, klimaatadaptatie en energietransitie
- Organisatie naar buiten toe: een open- en dienstbare overheid die werkt vanuit de menselijke maat

Deze thema's hebben wij in het collegeprogramma verwerkt in de door de raad vastgestelde programmastructuur van de P&C documenten.
De organisatie werkt integraal aan de thema's vanuit de verschillende programma's. Daarom staat een aantal onderwerpen benoemd bij verschillende programma's. Op deze manier zijn de programma's zelfstandig te lezen.

INHOUDSOPGAVE

1. Onze bestuursstijl **6**

2. Uitwerking per programma **9**

2.1 Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 1 **9**
2.1.1 Woningbouw 9
2.1.2 Verkeer en mobiliteit 13
2.1.3 Stikstof en (vlieg)geluid 14
2.1.4 Grondexploitaties zoveel mogelijk positief 15
2.1.5 Een sterke economie voor vitale dorpen 16
2.1.6 Recreatie en toerisme 24
2.1.7 Duurzaamheid en energietransitie 26

2.2 Ruimtelijk Beheer (Programma 2) **29**
2.2.1 Afvalinzameling 29
2.2.2 Klimaatadaptatie 30
2.2.3 Beheer openbare ruimte 31
2.2.4 Verkeer en mobiliteit 32
2.2.5 Voorzieningen (nautische) recreatie voor inwoners en toeristen 33

2.3 Sociaal Domein (programma 3) **35**
2.3.1 Een gezond leven 35
2.3.2 Opstellen lokale preventie agenda 36
2.3.3 Jeugdhulp 39
2.3.4 Wet Maatschappelijke Ondersteuning 40
2.3.5 Arbeidsmarkt / Inkomen / Participatiewet 42
2.3.6 Versterken sociale samenhang via Integrale Kindcentra 44
2.3.7 Een actief en verbindend verenigingsleven 45
2.3.8 Zwembad De Wel 46

2.4 Bestuur en Dienstverlening (programma 4) **47**
2.4.1 Dienstverlening en loketten 47
2.4.2 Dorpsraden 49
2.4.3 Openbare orde en veiligheid 49

2.5 Bedrijfsvoering (programma 5) **50**
2.5.1 Huisvesting 50
2.5.2 Bedrijfsondersteuning 50

2.6 Algemene Dekkingsmiddelen (programma 6) **53**

4. Planning op hoofdlijnen **54**

Hoofdstuk 1

ONZE BESTUURSSTIJL

Lef, daadkrachtig en resultaatgericht met de juiste focus

Onze boodschap is duidelijk: uitvoeren, actie en zichtbaar het verschil maken, in vertrouwen dat we het juiste doen voor onze inwoners en ondernemers. Dit is het kenmerk voor onze stijl van besturen. Je mag ons aanspreken op de resultaten. De komende bestuursperiode gaan wij resultaat- en uitvoeringsgericht aan de slag. Resultaatgericht besturen betekent keuzes maken, prioriteren en de juiste focus houden. Door onze focus te houden op het te behalen doel, kunnen we tijdig bijstellen als dit nodig is om tot het gewenste resultaat te komen.

Weloverwogen en verantwoord risico nemen hoort bij het leven; alleen zo kunnen we doorpakken. Dit vraagt lef, ook om toe te geven als iets niet lukt en eerdere keuzes moeten bijstellen. We zorgen voor een actieve, transparante manier van communiceren, zodat het duidelijk is waarom we bepaalde keuzes maken.

We durven risico's te nemen, omdat we keuzes moeten maken. Als dienstbare en open overheid zoeken we actief de verbinding met de samenleving, gemeenteraad en werkorganisatie. We toetsen regelmatig of we op de juiste koers zijn met de juiste focus. We vragen een actieve inzet van inwoners en ondernemers. Particuliere initiatieven die bijdragen aan de uitvoeringsdoelen juichen we toe. We werken samen en denken mee, maar nemen niet over. Hierbij realiseren we ons dat niet iedereen alles kan. Met een luisterend oor, door te stimuleren en activeren, met het bieden van financiële of administratieve ondersteuning aan hen die dat nodig hebben, bieden we een helpende hand waar dit nodig is.

Wat willen wij bereiken

De bestuursstijl vraagt een andere rol. We leggen meer nadruk en focus op uitvoeren en minder op beleid. Natuurlijk blijft beleid nodig, waar nodig passen wij bestaand beleid aan, zodat het aansluit bij de actualiteit. Daarnaast willen we nog meer in verbinding staan met de samenleving en onze (maatschappelijke) partners. Daar hoort ook een open, laagdrempelige manier van communiceren bij in begrijpelijke taal. Meer actief in gesprek met de samenleving kost tijd en vraagt regie. Door toenemende taken vanuit wet- en regelgeving en decentralisaties plus krapte op de arbeidsmarkt, moeten wij in onze ambities prioriteren, focus aanbrengen in de uitvoering en hierop sturen.

Hoe gaan wij dat bereiken

Participatie is en blijft belangrijk. Wel willen wij participatietrajecten efficiënter en effectiever inzetten om actief door te kunnen pakken in de projecten. Met behulp van een duidelijke en overzichtelijke planning en dit helder te communiceren, houden we focus op het te behalen doel.

Om tot gewogen besluiten te komen, gaan we meer werken met dilemmanota's en leggen deze in een vroeg stadium voor aan de gemeenteraad. Een dilemmanota bestaat uit verschillende scenario's met mogelijke uitkomsten. Zo kunnen we met elkaar belangrijke keuzes nemen op basis van actualiteit en prioriteren. Ook werken we vanuit het vastgestelde participatiebeleid met behulp van een planverkenning (voorverkenning).

Wat gaan we doen?	Wanneer?
We leggen meer focus op uitvoering en minder op beleid en sturen op het te behalen doel.	2023 - 2026
We zijn nog meer in verbinding met de samenleving, met daarbij open en duidelijke communicatie in begrijpelijke taal.	2022 - 2026
Aan de hand van dilemmanota's maken we samen met de gemeenteraad gewogen besluiten op basis van actuele informatie en situatie.	2022-2026

Regionale samenwerking

We doen in Nieuwkoop veel zelf, maar werken op een aantal grote maatschappelijke, grensoverschrijdende thema's samen met andere gemeenten. Hierbij is het uitgangspunt: lokaal waar het kan, regionaal waar het moet of waar dit meerwaarde heeft. In de vorige bestuursperiode is een aantal strategische visies uitgewerkt en vastgesteld, namelijk de Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland, de Regionale Strategie Mobiliteit Holland Rijnland en de Regionale Energie Strategie 1.0. De komende bestuursperiode gaan we uitvoeringsgericht met deze strategieën aan de slag. Ook is de bestuursovereenkomst Groene Hart NOVI door Nieuwkoop ondertekent.

Wat willen we bereiken

Ons uitgangspunt is ook in de regionale samenwerking zorgen voor vitale en krachtige kernen met gezonde inwoners. De basis in beleid is dan ook de lokale Omgevingsvisie in samenhang met de uitgangspunten in de regionale Omgevingsvisie Holland Rijnland (Rovi), de provinciale Omgevingsvisie (Povi) en de nationale Omgevingsvisie (Novi). Om de ambities op Rijksniveau te (helpen) realiseren werken we in Holland Rijnland samen aan de gebiedsgerichte aanpak landelijk gebied en werken we samen in de NOVEX Groene Hart. Zo dragen we bij aan nationale doelstellingen als stikstofreductie en tegengaan van bodemdaling, vitale dorpen (en steden), versterking van natuur en een goed economisch vestigingsklimaat. Onze inwoners en ondernemers hebben baat bij een sterke regio door bijvoorbeeld het aanbod van werkgelegenheid dichtbij de woonomgeving, voldoende aanbod van (ontspannende) activiteiten en goede voorzieningen in de omgeving.

Hoe gaan we dit bereiken

We gaan door met onze actieve samenwerking in de Rijn- en Veenstreek, Holland Rijnland, NOVEX Groene Hart, Hollandse Plassen en diverse samenwerkingstrajecten met de provincie(s). Om aanspraak te kunnen maken op landelijke en Europese fondsen, werken we (sub)regionaal aan een investeringsagenda. Omdat veel van de maatschappelijke opgaven in Nieuwkoop samen komen, kunnen wij op veel onderwerpen een antwoord geven op de provinciale- en rijksopgaven. Daarmee vormen wij een belangrijke partner voor andere overheden.

Met een krachtige lobby kunnen we meer voor elkaar krijgen. We inventariseren diverse mogelijkheden voor lobby en public affairs en kiezen die vorm en werkwijze die het beste past bij onze gemeente om onze positie te versterken en zo meer te bereiken voor onze inwoners.

Met de wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen krijgen raadsleden een sterkere controlerende rol op gemeenschappelijke regelingen. Raadsleden zullen deze bestuursperiode intensiever en vaker ‘aan de voorkant’ betrokken worden bij samenwerkingsopgaven. Hierin zien wij een actieve samenwerking tussen het college en de gemeenteraad. Vanuit de wetswijziging zullen we de gemeenteraad een voorstel doen hoe we het meest optimaal vorm kunnen geven aan de samenwerking en zo de lokale democratie verstevigen. We blijven in regionale samenwerking kritisch op inzet, uitgaven en uitvoering van de verschillende Gemeenschappelijke Regelingen.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Holland Rijnland: vanuit de strategische visies gaan we uitvoeringsgericht aan de slag. Dit betreft onder andere ruimtelijke ontwikkeling, een perspectief op het landelijk gebied, mobiliteit en duurzaamheid. Aanvullend werken we in Holland Rijnlandverband ook aan onder andere de actualisatie van de woonagenda en bedrijventerreinenstrategie.	2022 - 2026
Rijn – en Veenstreek: we versterken de positie van de subregio met behulp van een investerings- en uitvoeringsagenda.	2022-2023
Rijn- en Veenstreek: we intensiveren de samenwerking in het sociaal domein, onder andere met de gezamenlijke inkoop jeugdzorg vanaf 2024.	2022-2026
Groene Hart: we benutten kansen binnen de Groene Hart NOVEX door de Gebiedsgerichte Aanpak Nieuwkoopse Plassen als project in te brengen. Ook inventariseren we kansen voor de inbreng van de Hollandse Plassen op de NOVEX-tafel.	2022 - 2026

Hoofdstuk 2

UITWERKING PER PROGRAMMA

Vanuit de ambities in de Omgevingsvisie werken wij aan een sterk en vitaal Nieuwkoop. Voor ons betekent dit een gemeente met voldoende woningen, een groene en klimaat adaptieve omgeving die uitnodigt tot bewegen, een gezonde lokale economie, een actief verenigingsleven en een goed voorzieningenniveau. Voorbeelden hiervan zijn moderne scholen en levendige dorpscentra. Hier investeren wij de komende jaren in. In dit hoofdstuk werken wij de opgaven uit in de verschillende (werk)programma’s.

2.1 Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 1)

2.1.1 Woningbouw

Dat de druk op de woningmarkt hoog is, merken we ook in Nieuwkoop. Onze gemeente is in trek bij veel mensen van buiten onze gemeente. We vinden het belangrijk dat juist onze eigen inwoners in ‘hun’ dorp kunnen blijven in de buurt van familie en vrienden. De sterke sociale samenhang kenmerkt onze dorpen en draagt in belangrijke mate bij aan het welzijn van onze inwoners.

Als overheid zijn wij verplicht om voor uiteenlopende doelgroepen voor woonruimte te zorgen zoals jongeren, starters en gezinnen. Ouderen blijven zo lang mogelijk zelfstandig wonen, al dan niet met hulp van een mantelzorger of wijkverpleegkundige. Vanaf 2023 zijn we verplicht om mensen, die in Nieuwkoop staan ingeschreven vanuit de maatschappelijke opvang en beschermd wonen, ook een thuis te geven. Ook moeten en willen we zorgen voor woonruimte voor bijvoorbeeld vergunninghouders en arbeidsmigranten. Deze meer bijzondere opgaven staan uitgewerkt in programma 3. Al met al hebben we op het gebied van woningbouw een forse opgave, die we niet uit de weg gaan.

Wat willen we bereiken

- Een gezonde demografische bevolkingsopbouw in onze kernen.
- Het (financieel) bereikbaar en betaalbaar houden en maken van een woning voor de inwoners van Nieuwkoop.
- Het verlichten van de druk op de woningmarkt door het versnellen van de woningbouwproductie en de inzet van creatieve en flexibele oplossingen.
- Realisatie van ruim 1.900 nieuwe woningen in de periode 2019-2030.
- Een gevarieerd woningaanbod in alle kernen met de nadruk op goedkope en middeldure woningen bij nieuwbouwprojecten.
- Voldoende woonconcepten met zorg om aan de (toekomstige) zorgvraag van onze inwoners te kunnen voldoen.
- Sociale huurwoningen behouden voor de sociale huursector.
- Bevorderen van doorstroming op de woningmarkt.

Hoe gaan we dat bereiken

We gaan aan de slag met het bouwen van woningen. De woningbouwbehoefte in onze gemeente voor de periode 2019 tot 2030 is berekend op circa 1.900 woningen en kan de komende jaren verder oplopen.

We prioriteren woningbouwplannen op basis van volume en kansrijkheid en vertalen deze naar een bouwopgave per jaar. De zogeheten ‘harde’ bouwplannen (waarvoor de provincie toestemming heeft gegeven) gaan gebalanceerd en gevarieerd van start. Een voorbeeld van een van deze projecten is Buytewech-Noord. De zogeheten ‘zachte’ woningbouwbouwplannen (circa 800 woningen) zetten we

deze raadsperiode zo snel mogelijk om naar ‘harde’ plannen, zodat we ook deze projecten kunnen uitvoeren. Omdat we verwachten dat ook na 2030 nog steeds nieuwe woningen nodig zijn, werken we door aan een nieuwe ‘zachte’ planvoorraad. Dit doen we door planologisch ruimte te reserveren binnen onze gemeente en de mogelijkheden van deze locaties te bespreken met onze partneroverheden.

Niet iedereen heeft dezelfde woonbehoefte. Daarom verdelen we woningen over verschillende kernen in een gevarieerde mix aan woontypen en prijsklassen. De nadruk ligt op goedkope en middeldure woningen, zowel huur als koop, waarbij we vasthouden aan (minimaal) 45 procent in het betaalbare segment (sociale- en middenhuur en goedkope koop). Dit percentage kan wijzigen vanuit het Rijksbeleid met betrekking tot extra opgaven. Hierbij kijken we altijd naar wat passend en haalbaar is binnen onze dorpen.

We koppelen de woningbouw aan het doelgroepenbeleid, om een gezond demografisch evenwicht in onze dorpen te bevorderen. Dit betekent dat we specifiek aandacht hebben voor woningbouw voor jongeren, ouderen en huisvesting met (24-uurs) zorg en welzijnsactiviteiten. Bij het bouwen voor doelgroepen zoeken we aansluiting bij het recente Rijksbeleid ‘een thuis voor iedereen’. Daarnaast stellen wij een Woonzorgvisie op om vanuit die visie concreet woonzorgconcepten te ontwikkelen.

Woningen financieel bereikbaar maken en houden voor specifieke doelgroepen als starters, blijft een uitdaging. We treffen daarom (financiële) maatregelen en zetten in op mogelijkheden als koopgarantregelingen en/of erfpacht en koopstart. Met de woningcorporaties bespreken we hoe we blijvend stijgende huren kunnen beperken (met uitzondering van inkomensafhankelijke huurverhoging). We zetten middelen uit het woonfonds effectiever in en voegen deze, indien mogelijk, toe aan de reserve goedkope woningbouw. Instrumenten als de doelgroepenverordening en de zelfbewoningsplicht zetten we doelmatig en efficiënt voort. We volgen daarin de landelijke ontwikkelingen en mogelijkheden. We sturen op heldere toewijzing en benutten alle (maatwerk-)mogelijkheden voor voorrangsregels voor onze eigen inwoners.

We staan positief tegenover particuliere woningbouwinitiatieven. We faciliteren deze zoveel mogelijk op voor de gemeente kostenneutrale wijze. Bij de particuliere woningbouwinitiatieven geven we in de uitvoering hoge prioriteit aan grote(re) woningbouwprojecten op basis van kansrijkheid (bijvoorbeeld met betrekking tot geldende wet- en regelgeving) en volume.

Creatieve woonvormen voor bijzondere doelgroepen
Om snel woningen toe te voegen, kijken we ook naar creatieve en flexibele oplossingen. Boven op de eerdergenoemde 1.900 woningen, zoeken we naar mogelijkheden om tijdelijke huisvesting te creëren voor bijzondere doelgroepen als vergunninghouders en mensen die door omstandigheden met hoge spoed een woning nodig hebben (spoedzoekers). Dit kunnen we realiseren met behulp van creatieve woonvormen als flexwoningen. Met tijdelijke, flexibele woningen zijn we in staat om snel te reageren op veranderende situaties. Daarnaast bekijken we of we het succesvolle concept van tijdelijke pre-mantelzorgwoningen uit kunnen breiden naar jongeren (ouder-kind relatie). Bouwen volgens CPO (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap) blijven we stimuleren en faciliteren. En aanvullend zetten we in op het verruimen van regels en beleid om opstallen op (voormalige) agrarische bedrijven om te zetten naar woonruimte (‘erf wonen’). Dit doen we op basis van maatwerk en waar mogelijk.

Door de situatie in Oekraïne is een vluchtelingenstroom opgang gekomen. In Nieuwkoop vangen we de vluchtelingen op in noodopvanglocaties. Een aantal van deze locaties kunnen wij slechts tijdelijk inzetten: noodopvang is niet geschikt voor de opvang op de langere termijn. We moeten snel en creatief aan de slag om te zorgen voor meer huisvesting voor deze groep mensen. Ook hier denken we aan flexibele woonvormen.

Samenwerking woningbouwcorporaties
De woningbouwcorporaties zijn in de woningbouwopgave onmisbare partners. Enerzijds om extra woningen aan het sociale segment toe te voegen en anderzijds in de verduurzamingsopgave van bestaande (huur)woningen. Om op deze onderwerpen voortgang te blijven houden, maken we meerjarige afspraken met de corporaties. Dit biedt houvast en zekerheid. Hierbij monitoren we de afspraken en actualiseren deze op basis van nieuwe ontwikkelingen. Bij het toevoegen van sociale woningen kijken we expliciet naar wat past en nodig is per dorp, en dus wat past bij onze inwoners. Om de nieuwbouw van sociale woningbouw financieel mogelijk te maken, zetten we zo nodig de bestaande reserve Reservering Woningbouw in. Hierbij is het ook belangrijk dat de (huidige) sociale huurwoningen sociaal blijven. We maken hierover afspraken met de corporaties. Binnen de regionale afspraken over het aantal te bouwen sociale huurwoningen, benutten wij de maximale ruimte om lokaal maatwerk toe te passen.

Ook de problematiek rondom de huurwoningen van Vestia heeft onze aandacht. Wij denken actief mee met de woningbouwcorporaties die actief zijn in Nieuwkoop over een oplossing voor dit probleem en faciliteren en ondersteunen waar mogelijk en nodig. Het doel is hierbij de woningen voor de sociale huursector te behouden met een goede balans van woningen in het lage, midden en hogere sociale segment.

We zien kansen om doorstroming op de woningmarkt te stimuleren met behulp van een ‘doorstroomcoach’. Een doorstroomcoach adviseert (oudere) inwoners bij de keuze voor de best passende woonvorm en over beschikbare regelingen en ondersteunt bij de overstap. We werken dit concept verder uit en zoeken naar koppelkansen met de welzijnshuisbezoeken. We pakken dit op samen met onze partners, waaronder de woningbouwcorporaties. Hierbij kijken we naar de gemaakte prestatieafspraken in relatie tot de verdubbelde taakstelling om voor statushouders een woning ter beschikking te stellen. De afspraken worden mogelijk herijkt.

Monumenten
De gemeente kan gemeentelijke monumenten aanwijzen die een belangrijke cultuurhistorische waarde hebben en/of beeldbepalend zijn voor onze dorpen. We merken dat de huidige (eenzijdige) aanwijsprocedure tot onbegrip leidt. We inventariseren scenario's voor de aanwijzing waarbij eigenaren meer inspraak krijgen, zoals bijvoorbeeld aanwijzing met instemming. Vervolgens nemen we een overwogen besluit over het vervolg van deze aanwijzing.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
De bouwopgave van 1.900 woningen tot 2030 concreet vertalen naar een opgave per jaar, gebaseerd op het doelgroepenbeleid, verdeeld over de kernen en minimaal 45% sociaal.	2022
'Harde' bouwplannen starten, geprioriteerd naar realistisch en kansrijk.	2022
Deze collegeperiode de 'zachte' plannen omzetten naar 'harde' plannen; hierbij prioriteren op volume en kansrijkheid.	2022-2026
We werken door aan zachte planvoorraad voor woningbouw en bespreken dit met partneroverheden.	Doorlopend
We stellen een Woonzorgvisie op.	2022-2023
We maken wonen met (24 uurs) zorgconcepten mogelijk binnen de gemeentelijke woningbouwprojecten.	2022-2023
We brengen instrumenten in kaart om woningen financieel bereikbaar te maken voor specifieke doelgroepen.	2022-2023
We zetten creatieve woonvormen in (bijvoorbeeld flexwoningen) voor verschillende doelgroepen.	2022-2023
We maken het pre-mantelzorgbeleid geschikt voor jongeren (kind-ouder).	2023-2024
We onderzoeken mogelijkheden voor erf-wonen en verruimen waar mogelijk regels en beleid om erf-wonen mogelijk te maken bij (voormalig) agrarische bedrijven.	2023-2024
We realiseren huisvesting voor vluchtelingen uit Oekraïne die geschikt zijn voor de langere termijn.	2022
We maken meerjarige prestatieafspraken met woningbouwcorporaties.	2025
Binnen de regionale afspraken over sociale huurwoningen, zetten we in op lokaal maatwerk.	Doorlopend
We maken afspraken met de woningcorporaties om de huurwoningen van Vestia te behouden in de sociale woningvoorraad.	2022-2023
Doorstroming op de woonmarkt willen we stimuleren met behulp van een doorstroomcoach (de rol van de doorstroomcoach wordt uitgewerkt).	2023
We inventariseren scenario's voor de aanwijsprocedure voor gemeentelijke monumenten en passen deze zo nodig aan.	2022 e.v.
Met het omgevingsplan voor onze gemeente maken we meer kleine aanpassingen en initiatieven (als aanbouwen, uitbouwen, dakkapellen en veranda's) vergunning vrij.	2023

2.1.2 Verkeer en mobiliteit
Woningbouw gaat hand in hand met (extra) mobiliteit. Met de nieuwe woningen reizen meer inwoners op en neer naar werk of school, winkels en verenigingen. Daar moet ons wegennet verkeersveilig op ingericht zijn. Hoe wij dit voor ons zien, staat uitgewerkt in programma 2.

Naast een goede en veilige ontsluiting van woonwijken is ook een goede bereikbaarheid van en tussen onze dorpen met het openbaar vervoer een belangrijk speerpunt. Als landelijke gemeente hebben we minder aansluitingen op het openbaar vervoer en ligt de frequentie van (bus)lijnen lager. Om te zorgen dat (regionale en lokale) voorzieningen, onderwijsinstellingen en bedrijventerreinen vanuit de dorpen bereikbaar blijven, is het belangrijk dat de bestaande lijnen in stand blijven en de frequentie, waar mogelijk, wordt verhoogd. Ook alternatieve vervoersvormen dragen bij aan een betere aansluiting op het OV-netwerk en tussen de dorpen onderling.

Wat willen we bereiken
- Goede en veilige ontsluiting van nieuwe woonwijken waarbij de mobiliteitstoename niet leidt tot verkeersonveilige situaties of onevenredige belasting.
- Een bereikbaar, duurzaam, snel openbaar vervoer met frequente ritten.
- Logische verbindingen tussen onze kernen en van onze kernen in aansluiting op belangrijke OV-overstappunten zoals NS-stations.
- Inventariseren inzet Mobility as a Service.

Hoe gaan we dat bereiken
Wij zetten actief in op het verbeteren van het openbaar vervoer om zo, waar mogelijk, een goed alternatief te bieden voor de auto. In de periode 2022-2024 besteedt de provincie Zuid-Holland het openbaar vervoer in onze regio opnieuw aan. We maken ons bij deze concessie hard voor voldoende en frequent openbaar vervoer voor onze gemeente: de reistijd is voor ons een kritische prestatie-indicator. Daarnaast zetten wij in op een snelle buslijn tussen station Alphen aan den Rijn en busstation Uithoorn in aansluiting op de toekomstige tramlijn bij Uithoorn (OV-lijn 147/247). De OV-lijn kan versnellen door de bus over de provinciale weg N231 en minder door de dorpen te laten rijden. We investeren mee in goed toegankelijke HUB's (verkeersknooppunten/ overstappunten) met een veilige OV-halte en (fiets-)parkeerruimte. We onderzoeken samen met de OV-aanbieder, provincie Zuid-Holland, regio en ondernemers de inzet van Mobility as a Service zoals (elektrische) deelfietsen en -scooters. We staan hierin open voor innovatieve pilots.

Het openbaar vervoer moet voor iedereen toegankelijk zijn. Voor inwoners die onvoldoende goed bij de centrale halteplaatsen kunnen komen of hulp nodig hebben in het gebruik van het reguliere OV, is het een voorwaarde dat er alternatieve OV-vormen zijn, zoals servicelijnen. Wij ondersteunen initiatieven voor een buurtbus en brengen onze wensen op het gebied van OV in bij de provincie Zuid-Holland (het bevoegd gezag).

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Bij nieuwe woonwijken meten we het effect van de te verwachte mobiliteitsvraag. Uitgangspunt is de verkeersveiligheid van bestaande wijken behouden.	Doorlopend
Bij nieuwe woonwijken, als uit verkeersonderzoek blijkt dat dit nodig is, brengen we alternatieve ontsluitingen in kaart met mogelijke financieringsvormen.	doorlopend
We zetten de lobby voort voor een snelle, hoogwaardige buslijn tussen station Alphen aan den Rijn en busstation Uithoorn.	2022-2023
We bespreken met de regio en provincie de mogelijkheden voor het plaatsen van HUB's langs de N231.	2022-2023
We bespreken de mogelijkheden voor Mobility as a Service, al dan niet vanuit de HUB's en voor alternatieve OV-lijnen.	2022-2023
We bespreken met de OV-aanbieder en de provincie Zuid-Holland mogelijkheden om het bereik tussen de dorpen onderling te verbeteren.	doorlopend
We zetten in op laagdrempelige initiatieven zoals de Buurtbus ter aanvulling op het reguliere OV.	2022-2024

2.1.3 Stikstof en (vlieg)geluid

Het terugdringen van stikstof is één van de grote actuele maatschappelijke thema's in Nederland. Voor Nieuwkoop zijn vier grote sectoren (voornamelijk) verantwoordelijk voor de uitstoot van stikstof. Dit zijn de landbouwsector, de luchtvaart, de scheepvaart en de industrie. De lokale opgave is om te voldoen aan de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000 gebieden in onze gemeente en het stikstofgevoelige veenmos rietland te beschermen. Daarom is het nodig dat de uitstoot van stikstof drastisch wordt verminderd.

In 2023 wordt het nieuwe Luchtruimte Indelingsbesluit vastgesteld. Aanvullend ontstaat na de Luchtruimherziening vanaf 2023 ruimte voor een extra aanvliegroute naar Schiphol (vanaf Brabant) over het Groene Hart. Deze (voorgenomen) besluiten hebben impact op de ontwikkelingen in Nieuwkoop. Door de wet- en regelgeving rondom geluidsbelasting (cumulatie van geluid) om de overlast door vliegtuiggeluid terug te dringen, wordt het moeilijker om woningen te bouwen in onze gemeente.

Wat willen we bereiken

- Bescherming en instandhouding van onze Natura 2000 gebieden door stikstof te reduceren.
- Behoud van (woningbouw)ontwikkelingsruimte in onze gemeente.

Hoe gaan we dat bereiken

We werken met andere overheden samen aan de doelstellingen voor de Natura 2000 gebieden in en om onze gemeente via de 'Gebiedsgerichte aanpak Nieuwkoopse Plassen'. We maken een integrale visie om tot een nieuw perspectief op de landbouw te komen. Het uitgangspunt is extensieve veehouderij met een alternatief verdienmodel, dat past bij onze inwoners, het landschap en de lokale economie.

Naast landbouw is de luchtvaart een grote veroorzaker van een overschot aan stikstofneerslag. De luchtvaart blijft in de stikstofaanpak echter vaak onder de radar. Zeker voor onze Natura 2000 gebieden is het van belang dat hier nadrukkelijk aandacht voor komt, onder andere in de gebiedsgerichte aanpak. We zijn en blijven kritisch op de overlast van de luchthaven.

Wij trekken samen met het cluster Groene Hart en Holland Rijnland op in een actieve lobby tegen de extra aanvliegroute over de gemeente Nieuwkoop, zodat er ruimte blijft voor de ontwikkeling van de dorpen en de leefomgeving gezonder wordt.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
We zetten de 'Gebiedsgerichte aanpak Nieuwkoopse Plassen' voort, onder andere ook via de NOVEX Groene Hart.	Doorlopend
We stellen een integrale visie op voor het landelijk gebied dat perspectief biedt aan de agrarische ondernemers.	2022-2023
We reageren tegen de extra aanvliegroute over het Groene Hart en vragen blijvend aandacht dat ontwikkelingen in ons gebied mogelijk blijven. Hierin trekken we op met het Cluster Groene Hart en Holland Rijnland.	Doorlopend

2.1.4 Grondexploitaties zoveel mogelijk positief

Op het gebied van woningbouw, benutten we zoveel mogelijk 'binnenstedelijke' locaties zoals vrijvallende school- of bedrijfslocaties. Om aan de woningopgave te voldoen, is het ook nodig om direct langs de randen van de dorpen te bouwen, zoals bij Buytewech-Noord, Langeraar Noordwest en Ter Aar Noordoost. Dit betekent niet dat we onze open polders vol gaan bouwen: de inpassing van nieuwe wijken langs de randen in relatie tot het open buitengebied is een belangrijk aandachtspunt. Met behulp van landschapsplannen trekken we de natuur de wijk in en zorgen we voor een natuurlijke overgang tussen de woonwijk en de open polders.

Wij voeren hierbij een situationeel grondbeleid waarbij we als gemeente niet bang zijn een actieve rol te pakken bij (woningbouw)ontwikkeling. Het uitgangspunt bij woningbouwprojecten is een gezonde grondexploitatie over het totaal van de nieuw te openen grondexploitaties. Dit betekent dat bij het openen van nieuwe grondexploitaties over de gehele lijn een positief resultaat wordt behaald, waarbij het ene project het verlies van een ander project kan compenseren. We reserveren geld om eventuele verliezen op te vangen als gevolg van de bouw van veel sociale woningen.

Sinds 2007 werken we aan de transitie van het voormalige glastuinbouwgebied in de Noordse Buurt. Inmiddels is de transitie afgerond en zijn bijna alle glastuinbouwbedrijven gesaneerd. Op initiatief van de provincie Zuid-Holland wordt in een deel van de Noordse Buurt nieuwe natuur aangelegd. Voor de andere delen is gezocht naar alternatieve invulling met (particuliere) initiatieven. Dit is helaas niet gelukt. Aangezien hier in de afgelopen bestuursperiode veel tijd en geld in is gestoken, gaan we niet verder op zoek naar nieuwe ideeën. In lijn met de actualisatie van de grondexploitaties is het voornemen om in 2023 de grondexploitatie af te sluiten, om het verlies niet verder op te laten lopen. Voor eventuele toekomstige ontwikkelingen houden we de gronden in reserve. Tot die tijd beheren we de gronden extensief.

Wat willen we bereiken

- Zorgen voor voldoende ruimte om onze woningbouwambitie te kunnen realiseren.
- De beschikbare ruimte optimaal benutten en nieuwe woonwijken op een goede manier landschappelijk inpassen.
- Nieuwe woonwijken richten we toekomstbestendig in
- Grondbeleid voeren op een financieel verantwoorde en eerlijke wijze (wie profijt heeft betaald mee).

Hoe gaan we dat bereiken

De nieuwe woonwijken richten we toekomstbestendig in: energieneutraal, natuur inclusief en bio divers, klimaatbestendig, met een goed ingerichte infrastructuur en een openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten. Dit betekent een goede verdeling van de beschikbare ruimte. Omdat we onze weidse polders willen behouden, is het nodig om meer ‘gestapeld’ te gaan bouwen. Hierbij kijken we waar dit het beste past en houden we rekening met de dorpse karakters.

Als het nodig is om het financiële resultaat van de grondexploitatie op peil te houden, maken we samen met de gemeenteraad keuzes aan de hand van een dilemmanota. Bijvoorbeeld door in een project het woningbouwprogramma (type woningen) of de woondichtheid (aantallen woningen) aan te passen.

We richten een fonds ‘bovenwijkse voorzieningen’ in om financiële bijdragen van particulieren te realiseren voor voorzieningen zoals infrastructuur en parken.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Nieuw te vormen grondexploitaties tonen over het geheel een positief resultaat. Als dit niet lijkt te gaan lukken, leggen we via een dilemmanota keuzes voor aan de gemeenteraad om dit wel voor elkaar te krijgen.	Doorlopend
We stellen een Nota bovenwijkse voorzieningen op en richten vanuit deze nota een Fonds Bovenwijkse Voorzieningen in voor particuliere bouwinitiatieven.	2022-2023
In lijn met de actualisatie van de grondexploitaties, sluiten we de grondexploitatie Noordse Buurt.	2023

2.1.5 Een sterke economie voor vitale dorpen

In ons toekomstbeeld voor Nieuwkoop zien wij sterke dorpen die bruisen van de activiteit. We zorgen met onze creatieve ondernemers voor aantrekkelijke centra met een eigen identiteit waar onze inwoners en toeristen graag samenkomen. Initiatieven en ontwikkelingen vanuit de samenleving om dorpen vitaler te maken, pakken we samen op, maar nemen we niet over. In de uitvoering pakken wij door op die projecten die meerwaarde hebben voor de dorpen en bijdragen aan krachtige centra. Ook als misschien nog niet iedereen die positieve effecten ziet.

We gaan met onze (nieuwe, jonge) ondernemers in gesprek over de ‘nieuwe economie’ en onze banen van de toekomst. Zoals de overgang naar circulaire economie, groene energie en webgebaseerde diensten. Om de dorpscentra te versterken, gaan we winkels concentreren. Voor ondernemers zonder personeel of startende (internet) bedrijven blijft het mogelijk om vanuit huis te werken. Is het bedrijf succesvol en groeit het uit zijn jasje? Dan verplaatst het bedrijf zich naar de daarvoor bestemde locaties, zoals een bedrijventerrein of dorpscentrum. Uitzonderingen gelden voor locatie gebonden bedrijven. We werken niet mee aan het uitbreiden van decentraal gelegen locaties, die niet voor (de betreffende) bedrijvigheid geschikt zijn. Daarnaast handhaven we op economische activiteiten die niet passen bij de bestemming van een locatie.

Land- en (glas)tuinbouw

Het Groene Hart kenmerkt zich door de open polders, molens en koeien en schapen in de wei. Een beeld dat onder druk staat door onder andere de stikstofproblematiek en bodemdaling. Deze grote maatschappelijk opgaven moeten worden opgelost. Door het landelijk gebied toekomstbestendig in te richten, blijft er ruimte voor innovatieve teelt en open polders met bijvoorbeeld koeien. Wij zijn van mening dat behoud van de agrarische sectoren mogelijk is met een duidelijk perspectief en aanvullende economische verdienmodellen. Dit gaan we uitwerken in een integrale visie (zie ook kopje 2.1.3 ‘stikstof en geluid’).
Uit onderzoek van onder andere Glastuinbouw Nederland blijkt dat het aantal vierkante meters glas (sterk) afneemt, en dat specialisatie in bijzondere ent-technieken en andere nichemarkten kansrijker wordt. De sector laat veel veerkracht, innovatie en flexibiliteit zien, onder andere op het gebied van experimentele teelt en energie-innovatie. Wij stimuleren en faciliteren deze ontwikkelingen waar nodig.

Wat willen we bereiken

- Een gezonde, sterke en bruisende lokale economie, onder andere door het versterken van (water)recreatie en toerisme.
- We gaan in gesprek met (jonge/nieuwe) ondernemers over de economie van de toekomst
- Vitale, krachtige en gezellige dorpscentra met een goed voorzieningenniveau.
- Concentratie van detailhandels- en bedrijfsactiviteiten in de dorpscentra en op bedrijventerreinen.
- Voldoende bedrijfsruimte op slim ingerichte en toekomstbestendige bedrijventerreinen met behulp van parkmanagement. Mogelijke uitbreiding van de terreinen is bespreekbaar.
- We gaan (nog) meer samenwerken met de ondernemers om kennis en kunde te delen. We stimuleren ook dat ondernemers onderling meer samenwerken en hun kennis inzetten ten bate van de samenleving.
- Vanuit de landbouwtransitie werken aan een toekomstbestendige agrarische sector met aanvullende economische verdienmodellen. Dit werken we uit in een integrale visie.
- Vanuit de visie op maatwerkgebieden glastuinbouw, bieden we een perspectief aan de ondernemers. Het concentratiegebied Nieuw-Amstel-Oost blijft als optie gereserveerd.
- Een oplossing voor de huisvesting van arbeidsmigranten.

Hoe gaan we dat bereiken

In deze economisch onzekere tijden zijn snel acties en maatregelen nodig om de lokale economie te ondersteunen. We zien nieuwe vormen van ondernemerschap en bedrijvigheid ontstaan met jonge bedrijven en ondernemers die klaar zijn voor de toekomst. Om onze lokale economie te ondersteunen en ondernemerschap te stimuleren stellen we een nieuwe economische actieagenda op. Voor de uitvoering ervan stellen we een budget beschikbaar.

We faciliteren en stimuleren de ontwikkeling van kleinschalige kantoorruimte in de centra waar ZZP-ers, flexwerkers en bijvoorbeeld studenten een werkplek kunnen reserveren. Wij zien in dit concept ook koppelkansen met bijzondere woonvormen.

Bij de uitvoering van de Detailhandelsvisie focussen wij op versterking van de dorpscentra. Dit houdt in dat nieuwe detailhandel- en dienstverlenende winkels zich alleen nog kunnen vestigen in het centrum van een dorp. Zo krijgen onze ondernemers de ruimte om te ondernemen en onze inwoners het gezellige centrum waar ze graag komen.

Onder andere door middel van proactieve communicatie, stimuleren we inwoners en bedrijven om lokaal te kopen. Dit versterkt onze economie. Door de herkomst van producten lokaal te branden, is lokaal kopen ook aantrekkelijk voor toeristen. Bovendien helpt het bij de realisatie van de duurzaamheidsambities: door lokale producten te kopen, verkleinen we onze CO2-footprint. Als organisatie kopen wij onze diensten en producten ook zoveel als mogelijk lokaal in.

Een weekmarkt draagt bij aan leefbare, gezellige kernen. Omdat het aanbod op markten schaarser wordt, zoeken we mogelijkheden om marktverkopers te blijven faciliteren. In het verlengde van de weekmarkten hebben we ook aandacht voor het standplaatsenbeleid. Wij zetten in op vergunningen voor langere tijd. Hierbij houden we rekening met (Europese) wet- en regelgeving over schaarse vergunningen. Omdat het aanbod aan winkels verschilt per dorp, kijken we in de vergunningaanvraag of de verkoop toegevoegde waarde heeft voor het dorp of in het belang is voor recreatie en toerisme. Zo voorkomen we een te eenzijdig aanbod.

Centrumontwikkeling Nieuwkoop en Ter Aar
Voor Nieuwkoop en Ter Aar is de afgelopen bestuursperiode gewerkt aan een centrumvisie/-plan. Vanuit deze visie ontwikkelen wij de centra door. De centrummanager ondersteunt en faciliteert bij de centrumplanontwikkeling binnen onze dorpen. De centrummanager heeft hierbij focus op de uitvoering van de centrumplannen. Gezien de positieve resultaten worden deze werkzaamheden voortgezet. Om de centra te versterken benutten we kansen in de publiek-private samenwerking.

Nieuwkoop
We ontwikkelen het Reghthuysplein door tot een toeristisch (water)centrum en een aangename verblijfsplek voor de inwoners: de huiskamer van Nieuwkoop. Ook de horeca speelt hierin een belangrijke rol. Het centrum van Nieuwkoop wordt het start- en aankomstpunt voor fiets-, wandel- en vaarroutes door de gemeente en de regio. In de zomer van 2022 loopt een pilot om het Reghthuysplein autoluw te maken en in te richten met (permanente) terrassen.

Met een autoluw Reghthuysplein zijn alternatieve parkeerplekken nodig in het centrum van Nieuwkoop. Een parkeervoorziening heeft daarom hoge prioriteit, ook om te zorgen dat het centrum en nieuwe woningbouw daarin, in de toekomst goed bereikbaar blijft. Hiervoor reserveren we budget. Samen met de belangrijke stakeholders werken wij hiervoor onder andere de mogelijkheden voor een parkeervoorziening uit langs de Achterweg. Om het historische centrum nog aantrekkelijker te maken, bespreken we met betrokken ondernemers en vastgoedeigenaren de functie van leegstaande of verwaarloosde panden. Mogelijk biedt een leegstandverordening hierin meerwaarde.

Om de centrumontwikkeling tot een succes te maken, is het een vereiste dat ondernemers, stakeholders, partners en de gemeente de handen ineenslaan. Als gemeente nemen we hierbij een regierol en zorgen, aan de hand van de centrumvisie en het uitvoeringsplan, voor een gestructureerde aanpak samen met de andere betrokkenen en belanghebbenden. We gaan hier actief mee aan de slag om de komende periode gefaseerd naar resultaten toe te werken. Als blijkt dat hier onvoldoende draagvlak voor is bij stakeholders en ondernemers, moeten wij hieruit conclusies trekken en mogelijk andere keuzes maken. Dit maken wij inzichtelijk via een dilemmanota en leggen dit voor aan de gemeenteraad.

Ter Aar
Voor de herstructurering van het centrum van Ter Aar is samen met ondernemers een centrumvisie uitgewerkt. De bouw van 44 midden huur appartementen op De Vlinder-locatie, inclusief horeca, maakt onderdeel uit van deze visie. Via een partnerselectie hebben ontwikkelaars de mogelijkheid een passend plan in te dienen. In het eerste kwartaal van 2023 is meer bekend over de uitvoeringsmogelijkheden en maken we een definitieve scenariokeuze. Om het centrum aantrekkelijk en goed bereikbaar te houden, ook met het oog op de extra woningen, investeren wij in een groen, goed ingericht openbaar gebied rondom het centrum.

Centra Nieuwveen, Langeraar, Zevenhoven en Noorden

Door een aantal private ontwikkelingen wordt ook het centrum van Nieuwveen versterkt. Wij dragen bij aan de centrumontwikkeling door het Wetering-

plein en Dorpsplein met elkaar te verbinden door een slimme, groene inrichting van de openbare ruimte. Zo creëren we met elkaar een toekomstbestendig centrum met levensvatbare winkels, waar de inwoners van Nieuwveen trots op kunnen zijn. We geven ruimte aan initiatieven vanuit ondernemers en de samenleving die het centrum verder versterken en verlevendigen en denken hierbij graag mee.

In Langeraar komt er een fors aantal woningen bij. Ook het te bouwen integraal kind centrum (IKC) zal een impuls geven aan het dorp. Vanuit de samenleving is de wens geuit om ook het winkelcentrum 'De Strooplikker' te versterken. Door de uitbreiding van het dorp moet het mogelijk zijn om de huidige voorzieningen te behouden en mogelijk uit te breiden. Hierbij kan de aantrekkelijke ligging aan de plassen worden benut. Wij geven initiatiefnemers alle ruimte in de uitvoering van plannen en denken graag mee in de mogelijkheden. Dit doen wij ook bij initiatieven vanuit andere dorpen zoals Noorden en Zevenhoven.

Samenwerken met ondernemers

We ondersteunen onze ondernemers met onze gemeentelijke dienstverlening. We geven de ruimte om initiatieven uit te voeren die bijdragen aan de samenleving. Dit doen wij door flexibel om te gaan met regelgeving, passend binnen de wettelijke kaders. We willen dereguleren waar dit kan en benutten mogelijkheden om procedures en vergunningen te verkorten en vereenvoudigen, bijvoorbeeld met betrekking tot evenementen. Met de inzet van online tools en een vast aanspreekpunt in de vorm van het ondernemersloket en EZ-accountmanagement staan we dicht bij de ondernemer. Vanuit de accountmanagementfunctie onderhouden we proactief contact met ondernemers, signaleren we trends en ontwikkelingen en zijn we goed toegankelijk.

De komende bestuursperiode zetten wij actief in op verbinden en samenwerken met de brede samenleving om zo gebruik te maken van elkaars kennis en kunde. Wij zien interessante mogelijkheden om het bedrijfsleven te betrekken bij gemeentelijk beleid, door ondernemers gevraagd advies te laten geven op voorgenomen beleid, een zogeheten MKB-toets. Door beleidsnota's vanuit een economisch perspectief te laten toetsen, ontstaat meer interactie, een bredere samenhang en kunnen nieuwe kennisclusters ontstaan. We inventariseren de mogelijkheden van een MKB-toets en, als ondernemers dit ook willen, starten we hiervoor een pilot.

Nieuwkoop kent een ondernemersfonds. Aan dit fonds dragen ondernemers bij ten behoeve van gedragen initiatieven ter versterking van dorpscentra en bedrijventerreinen. Wij zien kansen om vanuit het ondernemersfonds georganiseerd ontwikkelingen aan te pakken die bedrijventerreinen en dorpscentra versterken. Als dienstverlenende overheid hebben wij hierbij een faciliterende rol. We evalueren de toegevoegde waarde van het fonds en ondersteunen het bestuur van het ondernemersfonds om het draagvlak onder ondernemers verder te vergroten.

Bedrijventerreinen

Vanuit de bedrijventerreinenstrategie zetten wij in op het herstructureren en intensiveren van onze bedrijventerreinen. We ondersteunen initiatieven vanuit ondernemers om de terreinen te optimaliseren, bijvoorbeeld door te verduurzamen, vergroenen en met een slimme inrichting van de openbare ruimte. Parkmanagement bevordert breed gedragen ideeën onder ondernemers. Op basis van succesvolle ervaring met een parkmanager, stimuleren wij de inzet hiervan voor alle bedrijventerreinen. Een parkmanager kan bijvoorbeeld gefinancierd worden vanuit het ondernemersfonds. Waar nodig denken wij als gemeente hierin mee.

Ondernemers geven aan behoefte te hebben aan uitbreiding van de bedrijventerreinen. Wij staan hiervoor open, mits kleinschalig, bij bewezen behoefte en aansluitend op de huidige terreinen. We voeren een integraal onderzoek uit naar de behoefte en kansen voor het optimaliseren en zo nodig uitbreiden van de huidige terreinen. Vanuit het onderzoek stellen we een kader op voor duurzame invulling van lege of 'achterlaat' plekken op de terreinen.

Land- en (Glas)tuinbouw

Landbouwsector

De agrarische sector is onmisbaar voor onze voedselvoorziening en het beheer van het landschap. Wij vinden het daarom belangrijk dat ons gebied agrarisch blijft, al is transitie van de landbouw noodzakelijk. Om de instandhoudingsdoelen te behalen, stikstof en ammoniak te reduceren en bodemdaling tegen te gaan, is het (vrijwillig) verplaatsen of laten stoppen van agrarische bedrijven één van de middelen. Het Rijk stelt hier geld voor beschikbaar.

Vanuit ons lokale standpunt, zetten wij vooral in op een nieuw perspectief voor de landbouw, met als uitgangspunt extensieve veehouderij in combinatie met een alternatief verdienmodel. We werken samen met stakeholders aan een realistische visie 'Nieuw perspectief op de landbouw', dat perspectief biedt aan onze ondernemers en het gebied in transitie brengt. Uitgangspunt hierbij is dat agrarisch ondernemen, natuur(herstel), wonen, recreatie en de energietransitie hand in hand gaan. Aan de hand van de visie leveren we een duidelijke inbreng op de diverse (bestuurlijke) tafels, waaronder de Gebiedsgerichte Aanpak Nieuwkoopse Plassen, NOVEX Groene Hart en gebiedsgerichte

opgave landelijk gebied Holland Rijnland. Hierbij sluiten we aan bij het Nationaal Programma Landelijk Gebied.

Wij werken dit uit in een visie. We ondersteunen de agrariërs in de opgave door te bemiddelen tussen andere overheden en het begrijpelijk maken van ingewikkelde wet- en regelgeving of subsidiemogelijkheden.

Glastuinbouw
Specifiek voor de Nieuwkoopse situatie werken we samen met de ondernemers en belanghebbenden aan een visie op de maatwerkgebieden. Op basis van deze visie werken we een kader uit dat perspectief biedt aan de glastuinbouwondernemers. Door het gesprek aan te gaan met de ondernemers, zoeken we kansen en mogelijkheden voor de glastuinbouw. Bij mogelijke herinrichting van deelgebieden of percelen betrekken we ook de bewoners van het gebied.

Na de sanering van de Noordse Buurt, de transformatie aan de Paradijsweg (Westzijde), Vrouwenakker en het Nieuwveens jaagpad (eerste deel) en de verwachte inperking van de glastuinbouw in de maatwerkgebieden is het areaal glas flink afgenomen. Voor een verdere versterking en concentratie van de glastuinbouw in het gebied blijft Nieuw Amstel Oost (1a en b) als optie open. In de tuinbouwconcentratiegebieden kijken we op basis van maatwerk naar mogelijkheden voor creatieve, tijdelijke woonvormen op percelen.

De glastuinbouwsector kenmerkt zich door actieve inzet met betrekking tot de energietransitie, met name in de gecentraliseerde glastuinbouwgebieden. In ons veelal meer versnipperde glastuinbouwgebied zijn innovatieve ontwikkelingen ingewikkelder. Onze tuinders zoeken alternatieve modellen om versneld van het gas af te gaan en duurzaam te verwarmen. De sector vormt daarmee een belangrijk vliegwiel voor de energietransitie. Vanuit onze gemeentelijke rol op het gebied van ruimtelijke ordening, trekken wij hier samen met de ondernemers in op.

Arbeidsmigranten
Speciale aandacht geven wij aan de huisvesting van arbeidsmigranten. Hier ligt een grote en ingewikkelde regionale opgave waar elke gemeente een taak in heeft. Het aantal arbeidsmigranten dat woonruimte nodig heeft is groot. Een oplossing is niet eenvoudig. Veel arbeidsmigranten staan niet geregistreerd en wisselen vaak snel van werkomgeving. Ook werkgevers hebben wisselend behoefte aan extra capaciteit. Om zo snel mogelijk arbeidsmigranten te huisvesten, zetten wij in op tijdelijke woonvormen. Om te beoordelen hoe dit het beste werkt en waar dit het beste kan, starten we twee pilots met flexwoningen, bij een (agrarische)ondernemer en op een bedrijventerrein. We overwegen de invoering van verblijfsbelasting en zetten (mede hiermee) in op betere registratie van arbeidsmigranten. Zo krijgen we ook meer grip op de problematiek, waaronder misstanden in de huisvesting en uitbuiting. Hierbij monitoren we de actualiteit, zoals bijvoorbeeld het effect van de oorlog tussen Rusland en Oekraïne op de arbeidsmigrantenstroom.

Aandacht voor de ‘nieuwe economie’
Ook in Nieuwkoop laat zich de overgang naar de ‘nieuwe economie’ gelden. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de verduurzaming van bedrijven (zie 1.4), waaronder de overgang naar een meer circulaire economie, het optimaliseren van energieverbruik en -uitwisseling, groene energie en biodiversiteit. Maar ook een overgang naar meer web gebaseerde diensten vraagt onze aandacht. We gaan de dialoog aan, ook met de jonge/nieuwe ondernemers en verbinden deze met de gevestigde ondernemers om kennis te delen en elkaar te versterken.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
We stellen een nieuwe economische actieagenda op.	2023
We zorgen voor aantrekkelijke, groene, slim ingerichte openbare ruimten in en rond de dorpscentra, waaronder Ter Aar en Nieuwveen. We reserveren hier budget voor.	2024 e.v.
We ontwikkelen het centrum van Nieuwkoop door tot toeristisch (water)centrum en een aangename verblijfsplek voor inwoners.	2022-2026
We bepalen wat nodig is voor een aanvullende parkeervoorziening in het centrum van Nieuwkoop (Achterweg). We doen dit in nadrukkelijke samenwerking met stakeholders en in uitvoering met het centrumplan.	2022 e.v.
Op basis van uitvoeringsmogelijkheden voor het centrum van Ter Aar maken we een scenariokeuze in 2023. De ontwikkeling van De Vlinderlocatie heeft hierbij prioriteit.	2022-2023
De centrummanager blijven we inzetten met de focus op uitvoering en gekoppeld aan de realisatie van de centrumplannen.	2022 e.v.
We stimuleren ondernemers om de bedrijventerreinen te revitaliseren.	Doorlopend
We voeren een behoefte onderzoek uit naar uitbreiding van de bedrijventerreinen (na revitalisering en intensivering), met aandacht voor energiecapaciteit.	2025-2026
We stellen een kader op voor invulling ‘lege’ plekken/achterlaat plekken op bedrijventerreinen.	2026
Het beleid voor concentratiegebieden glastuinbouw verruimen we, zodat op basis van maatwerk tijdelijke woonvormen worden toegestaan.	2022-2023
Op basis van een visie op maatwerkgebieden glastuinbouw ontwikkelen we een perspectief kader.	2023-2024
We stellen een visie op voor de landbouwsector met een focus op extensieve veehouderij en een aanvullend verdienmodel.	2022-2023
Met onze ondernemers gaan we in gesprek over de nieuwe economie (economie van de toekomst).	2024-2025
Op basis van twee pilots onderzoeken we de mogelijkheden van flexwonen voor arbeidsmigranten.	2023-2024
We stellen het beleidskader huisvesting arbeidsmigranten op (en vast).	2022
We inventariseren scenario’s voor de aanwijsprocedure voor gemeentelijke monumenten en passen deze zo nodig aan.	2022 e.v.
Met het omgevingsplan voor onze gemeente maken we meer kleine aanpassingen en initiatieven (als aanbouwen, uitbouwen, dakkapellen en veranda’s) vergunning vrij.	2023

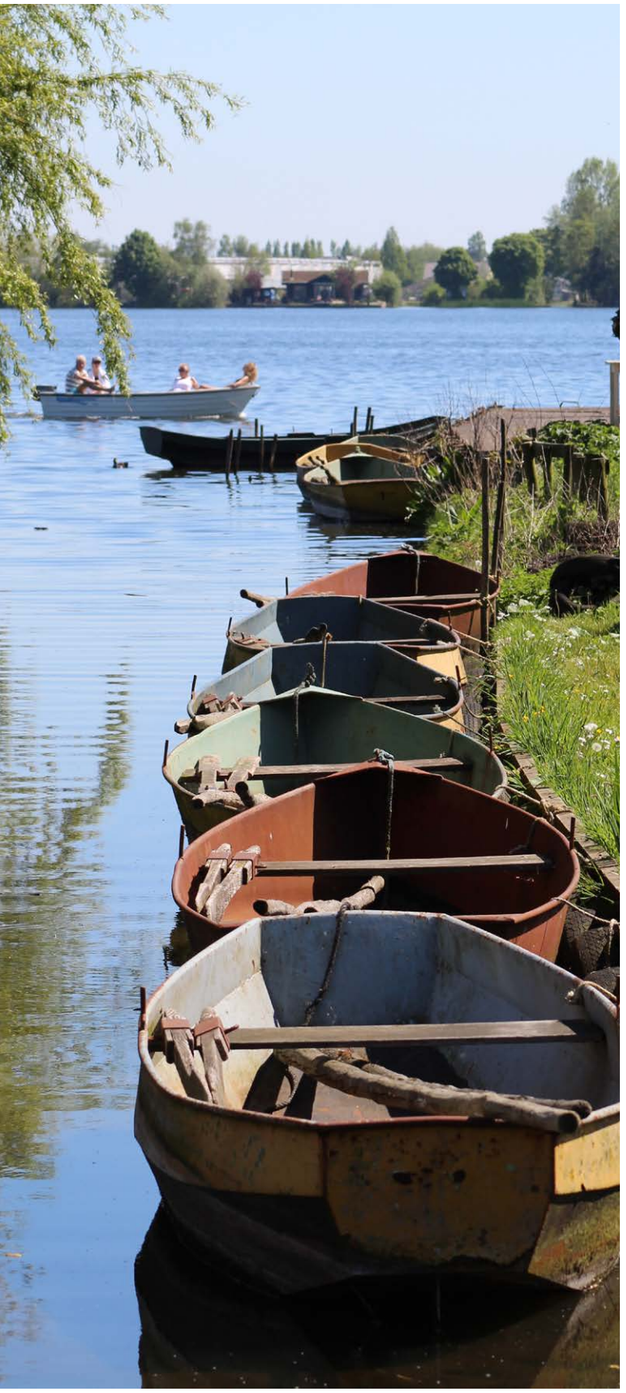

2.1.6 Recreatie en toerisme

Onze mooie gemeente nodigt uit tot actief buiten bewegen, zoals fietsen, wandelen en varen. De aantrekkelijke dorpscentra nodigen uit voor een pauze in een van de horecagelegenheden, een boodschap of een culturele activiteit. De recreatieve sector in onze gemeente is een economische motor in ontwikkeling en wordt steeds belangrijker voor onze economie. We versterken deze branche door samen met de ondernemers en Natuurmonumenten het recreatieve aanbod te vergroten en onze groene gemeente toeristisch op de kaart te zetten. Daarbij houden wij rekening met de kwetsbare natuur.

Wat willen we bereiken

- Een gezonde recreatief toeristische sector in Nieuwkoop via aantrekkelijke dorpscentra in onze kernen.
- Goed toegankelijke plassen en natuurgebieden voor onze eigen inwoners, recreanten en toeristen.
- Uitbreiding vaarroutes binnen de gemeente waar mogelijk en in de regio.
- Een eerlijk systeem waarbij toeristen meebetalen aan de voorzieningen die zij gebruiken.
- Uitbreiden van wandel- en fietsroutes.

Hoe gaan we dat bereiken

Meer recreatie en toerisme is goed voor onze economie en blijven we stimuleren. Onder andere door Nieuwkoop Marketing te blijven ondersteunen. Het speerpunt is recreatie met beleving van rust, ruimte, cultuur en natuur op de fiets, wandelend of op het water. Vanuit de nota Recreatie en Toerisme actualiseren we de uitvoeringsagenda en verbinden daar concrete acties aan. Daarnaast inventariseren we de mogelijkheden voor de invoering van (een vorm van) toeristenbelasting en gaan in gesprek over wat de toegevoegde waarde en impact hiervan is voor de branche. Wij zien kansen om de opbrengst van deze belasting in te zetten ten gunste van de branche, zoals de (mede) financiering van de marketing en ondersteuning van recreatieondernemers met zo min mogelijk administratieve lasten.

Wij zetten in op het stimuleren van waterrecreatie en -toerisme, bijvoorbeeld door het verbeteren van de toegankelijkheid van de plassen voor onze inwoners. We kijken hierbij naar brede (milieuvriendelijke, duurzame) watersport, waarbij we gaan inventariseren hoe we de verschillende watersporten beter kunnen faciliteren. Hierbij kijken we ook naar de mogelijkheden om meer openbare zwemplekken te creëren.

De Nieuwkoopse- en Langeraarse plassen zijn onderdeel van het Hollandse Plassengebied. Samen met andere plassengemeenten en de provincie Zuid-Holland investeren wij in vaar- en cultuurarrangementen en een smart waternetwerk. Zo zorgen we voor gastvrij en beleefbaar water. In relatie tot de natuurwaarden en de opgave om stikstof en CO2 terug te dringen, zetten wij in op duurzame waterrecreatie. In Hollandse Plassenverband stimuleren we het plaatsen van laadpalen voor E-sloepen op openbare aanlegplaatsen, zodat een netwerk aan laadpalen ontstaat. Om Nieuwkoop beter toegankelijk te maken voor (e-)sloepen, zoeken wij naar kansen voor nieuwe vaarverbindingen, zoals de Drechtdoorsteek. Ook breiden we, waar mogelijk, de sup- en kanoroutes uit. De provincie(s), buurgemeenten en natuurmonumenten zijn hierin belangrijke samenwerkingspartners.

Naast waterrecreatie nodigt onze groene omgeving ook uit om heerlijk te fietsen en wandelen. Dit gaan

wij verder versterken met de aanleg van extra (wandel)paden, voorzien van watertappunten. We motiveren inwoners en recreanten om nét een stapje actiever te worden met behulp van uitdagende beweegroutes en beweegplekken.

Het Papeneiland in Langeraar is een succes en fungeert als vliegwiel om de potentie van de Langeraarse Plassen beter te benutten. Wij dagen inwoners, verenigingen en ondernemers uit de krachten te bundelen om Langeraar neer te zetten als recreatief waterdorp en zo het centrum aantrekkelijker te maken. Wij denken graag mee in kansen en stimuleren en motiveren ondernemers en andere stakeholders om de Langeraarse Plassen nadrukkelijker onder de aandacht te brengen.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
We inventariseren de mogelijkheden voor invoering van toeristenbelasting en de impact hiervan voor de branche. Bij invoering zetten we de opbrengsten in ter ondersteuning van de branche.	2023
We blijven Nieuwkoop Marketing (financieel) ondersteunen.	2022-2026
Vanuit de Nota Recreatie en Toerisme actualiseren we de uitvoeringsagenda om recreatie en toerisme te stimuleren en ondersteunen.	2023
Samen met andere plassengemeenten en de provincie Zuid-Holland investeren we in waterrecreatie en verbeteren van toegankelijkheid van onze plassen. Aanvullend inventariseren we hoe we, naast sloepvaren, ook andere vormen van watersport kunnen faciliteren.	2022-2026
Uitbreiden wandel- en fietsroutes.	2022- ev

2.1.7 Duurzaamheid en energietransitie

Wij dragen in verschillende opzichten bij aan een duurzamere wereld. Als gemeente informeren en inspireren we, jagen aan, stellen regels op en geven het goede voorbeeld. De gemeente (en omgeving) verduurzamen kunnen wij niet alleen. Deze maatschappelijke opgave kunnen we alleen samen met de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties realiseren.

Door de situatie in Oekraïne is de energietransitie complexer en urgenter geworden. Overal in Europa is er een beweging om versneld van het gas en (op termijn) olie af te komen. Het opwekken van (grootschalige) energie is daarmee nog belangrijker geworden. We blijven de actuele ontwikkelingen in de wereld monitoren, acteren op wat nodig is en passen beleid hierop aan indien nodig.

We zijn de komende jaren realistisch in onze duurzaamheidsambities. Vanzelfsprekend gaan wij door met de lopende en geplande activiteiten vanuit het duurzaamheidsprogramma en de warmtevisie. De veranderende geopolitieke situatie in de wereld, de capaciteitsproblemen bij de energiebedrijven en de inflatie in relatie tot beperkte gemeentelijke financiën, zorgen ervoor dat wij realistisch naar onze ambities moeten kijken om de energie(transitie) betaalbaar te houden. Wij sluiten daarom met onze stappen aan op Rijksbeleid, waarbij we oog hebben voor innovaties die voor Nieuwkoop kansrijk kunnen zijn. Een voorbeeld hiervan zijn energiegebiedssystemen.

Wat willen we bereiken

- Bijdragen aan een duurzamere wereld en de energietransitie.
- Een realistische en betaalbare duurzaamheidskoers.
- Snel (meetbare) resultaten behalen met betrekking tot onze duurzaamheidsdoelstellingen.
- Kennis over en draagvlak voor het verduurzamen van woningen bij inwoners en ondernemers.
- Stimuleren en faciliteren van ondernemers bij het verduurzamen van bedrijven.
- Voldoende netcapaciteit in onze gemeente, zodat onze inwoners en ondernemers leveringszekerheid voor elektriciteit hebben.

Hoe gaan we dat bereiken

We stemmen onze duurzaamheidsactiviteiten af op het Rijksbeleid en het bijbehorende maatregelenpakket. We hebben de afgelopen jaren mooie innovaties ruimte gegeven, waaronder het gebruik van effluentwater om het bedrijventerrein Schoterhoek II en zwembad De Aarweide innovatief te verwarmen. Waar mogelijk breiden we het gebruik hiervan uit, bijvoorbeeld naar de woonwijk Teylerspark II.

Technologische innovaties volgen elkaar snel op. We monitoren deze ontwikkelingen actief en springen in waar dit kan, al dan niet via (kleinschalige) pilots. We faciliteren gezamenlijke duurzaamheidsinitiatieven van inwoners, verenigingen en ondernemers. Innovatieve kansen die helpen bij het versnellen van de energietransitie en bijdragen aan betaalbare energie, ondersteunen wij maximaal.

Er wordt op allerlei terreinen veel geïnvesteerd in verduurzaming. Het effect van de investering is daarbij niet altijd duidelijk. Om onze middelen effectief en efficiënt in te zetten, investeren wij in CO2 impact analyses om te zien wat het daadwerkelijke rendement van een gemeentelijk duurzaamheidsinitiatief is op energiewinst en klimaat.

Het Rijk heeft Nederland verdeeld in zogenaamde RES-regio's (Regionale Energie Strategie) om CO2 uitstoot in 2030 te halveren. De vastgestelde RES 1.0 vormt de basis voor het verduurzamingsplan voor onze RES-regio Holland Rijnland.
Het komende jaar werken we zoekgebieden en locaties voor duurzame energie-opwek uit en stellen hier ruimtelijke en maatschappelijke criteria voor op. Op basis van deze criteria beoordelen we waar we zonnevelden kunnen toelaten in ons landschap, welke inpassing daarbij hoort en onder welke voorwaarden plannen kunnen worden gerealiseerd. Dit wordt vastgelegd in de RES 2.0. Deze bestuursperiode werken we dus regionaal en in goede afstemming met onze buurgemeenten door aan de energiestrategie. Daarnaast voeren we de lokale ambities uit.

We werken verder aan de uitvoering van onze warmtevisie. Het doel van de visie is via concrete stappen te werken aan een aardgasvrije samenleving. We doen dat nadrukkelijk 'bottom-up'. Samen met woningcorporaties, dorpsraden, gebiedscooperatie en lokale ondernemers stellen we op dorps- of wijkniveau plannen op en betrekken hierbij de inwoners. In de eerste fase richting aardgasvrij ligt de nadruk op het isoleren van woningen. Door woningen beter te isoleren, kan veel energie worden bespaard. Hier is nog veel te winnen, zeker bij (sociale) huurwoningen. Hier maken wij met de woningbouwcorporaties prestatiegerichte afspraken over. We anticiperen op rijksbeleid, zoals het standaard worden van de (hybride) warmtepomp in 2026 en de subsidiemogelijkheden die hieraan gekoppeld zijn. Waar mogelijk koppelen we activiteiten aan onderhoudsplannen van woningbouwcorporaties en nieuwbouwplannen.
In de energietransitie is naast het isoleren van woningen een maximale inzet op zonnepanelen op daken ons uitgangspunt.

Wij stimuleren inwoners, ondernemers en verenigingen actief om duurzaamheidsmaatregelen te nemen. Met behulp van het duurzaam bouwloket, faciliteren wij de samenleving. Bijvoorbeeld door te ondersteunen bij een subsidieaanvraag of wijkgerichte aanpak. Gekoppeld aan het loket zien wij kansen voor een platform waar (lokale) ondernemers, stakeholders en energiepartners kennis delen, elkaar inspireren (bijvoorbeeld door middel van een innovatiekalender) en gezamenlijk kansrijke projecten opstarten. We bespreken met de (sub) regio of een dergelijk energieloket (sub)regionaal ingevuld kan worden. Ondernemers ondersteunen we met behulp van energiescans. Op basis van maatwerk staan we kleine windmolens voor (agrarische) bedrijven en ondernemers toe.

In de energietransitie zijn wij sterk afhankelijk van de energieleveranciers en netbeheerders. Wij blijven actief met deze partijen in gesprek om te waarborgen dat ook in onze landelijke gemeente inwoners en ondernemers altijd kunnen worden aangesloten op het elektriciteitsnet, dat de leve-

ringszekerheid overeind blijft en dat inwoners een keuzemogelijkheid hebben. Hierbij verwachten wij ook dat de mogelijkheden van het elektriciteitsnet zo veel mogelijk benut worden.

Als gemeente hebben wij zelf ook vastgoed dat verduurzaamd moet worden. Dit kost veel geld. In onze keuze om geld te investeren, verkiezen wij (verduurzamings)investeringen ten gunste van de samenleving boven het op korte termijn verduurzamen van ons eigen vastgoed. Ons vastgoed verduurzamen we daarom via logische stappen, bijvoorbeeld door het te koppelen aan grotere duurzaamheidsinvesteringen bij noodzakelijke verbouwingen, passend binnen de financiële kaders van dat moment. De gevolgen van de stijgende gasprijzen kunnen ertoe leiden dat een logisch investeringsmoment ook op een ander (koppel) moment plaatsvindt.

Voor de uitvoering van de werkzaamheden is stabiliteit bij de inzet van personeel noodzakelijk. Vanuit het Rijk komen meer financiën en ook meer taken richting gemeenten voor energie en duurzaamheidsmaatregelen.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
We sluiten aan op het Rijksbeleid met betrekking tot nieuwe activiteiten. Kleine experimenten blijven mogelijk en geven we ruimte.	Vanaf 2022
We voeren de warmtevisie uit.	doorlopend
We onderzoeken of het project Teylerspark II kan worden aangesloten op het warmtenet van Schoterhoek II.	2022
We volgen actief de technische en innovatieve ontwikkelingen in het kader van de energietransitie en springen in waar dit kan en/of waar dit een kostenverlagend effect heeft voor inwoners.	Doorlopend
We brengen het daadwerkelijke effect in kaart van de gemeentelijke (verduurzaming) investeringen op CO2-reductie.	Vanaf 2023
We werken de RES 1.0 door naar de RES 2.0. Acties vanuit de eerdere besluitvorming over de RES 1.0 voeren we uit.	2022-2023
We stellen een afwegingskader voor (grotere) zonnevelden op.	2022-2023
We zetten maximaal in op isoleren van woningen en bedrijven en maken hier ook afspraken over met corporaties en ondernemers.	Doorlopend
We staan, op aanvraag en op basis van maatwerk, kleine windmolens voor (agrarische) bedrijven en ondernemers toe.	2022-2026
We onderzoeken mogelijkheden voor het inrichten van een Energieloket met een platform ter ondersteuning en verbinding van ondernemers en inwoners.	2023
We onderzoeken de mogelijkheden het duurzaam bouwloket door te ontwikkelen.	2022-2023
We zetten duurzaamheidsinvesteringen in ter ondersteuning van de samenleving. Dit betekent dat we stapsgewijs ons eigen vastgoed verduurzamen in combinatie met andere investeringen.	Doorlopend
We evalueren de voortgang van het duurzaamheidsprogramma 2021-2024.	2023

2.2 Ruimtelijk Beheer (Programma 2)

De kwaliteit van de woon- en leefomgeving draagt in belangrijke mate bij aan het woonplezier en het welzijn van onze inwoners. Een fijne woonomgeving verbindt onze inwoners en zorgt voor cohesie in de wijk. Door inwoners te betrekken bij de inrichting van de openbare ruimte voelen zij zich verbonden en verantwoordelijk voor de omgeving en dragen zij bij aan het beheer en netjes houden van de openbare ruimte. Uit onderzoek blijkt dat inwoners de kwaliteit van de openbare ruimte waarderen met een ruim voldoende. Deze waardering willen wij minimaal behouden en waar mogelijk verbeteren. De waardering monitoren wij regelmatig via ‘waar staat je gemeente’.

Een goede inrichting van de openbare ruimte met voldoende groen draagt ook bij om gevolgen door extreem weer op te vangen en hittestress te voorkomen. Met extra groen versterken we bovendien de biodiversiteit.

2.2.1 Afvalinzameling

De afgelopen raadsperiode is voor de afvalinzameling overgestapt op het Diftar systeem. Het Diftarsysteem helpt aantoonbaar in het verminderen van afval. Het is een feit dat afvalverwerkingskosten zijn gestegen.

Wat willen we bereiken

Wij vinden dat de kosten en baten in balans moeten blijven. Deze balans bestaat uit vier factoren, namelijk kosten voor de inwoner, efficiëntie van het systeem, effect op het milieu en de afweging van een mogelijke overstap in relatie tot gemaakte kosten voor het Diftar systeem. Op basis van onze ervaringen en meldingen van onze inwoners willen we het serviceniveau verder verhogen en verhoging van de afvalstoffenheffing zoveel mogelijk beperken.

Niet iedereen heeft voldoende ruimte bij de woning voor een papiercontainer. Om verrommeling tegen te gaan, willen we op centrale plaatsen extra papiercontainers toevoegen, mits dit financieel haalbaar is.

Hoe gaan we dat bereiken

- We monitoren het Diftarsysteem periodiek en evalueren op de vier factoren.
- Als de balans uit evenwicht raakt, onderzoeken we of alternatieve manieren van afvalinzameling wenselijk zijn.
- We onderzoeken of en waar extra papiercontainers noodzakelijk zijn om verrommeling tegen te gaan.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Ontwerpen van openbare ruimte toetsen we aan de uitgangspunten van het handboek inrichting openbare ruimte 2022.	2022 - 2023
We monitoren en evalueren het Diftarsysteem.	2024
We inventariseren mogelijkheden om extra papiercontainers op centrale plaatsen toe te voegen.	2023

2.2.2 Klimaatadaptatie

Het is een feit dat de aarde opwarmt. We krijgen vaker te maken met langdurig droge perioden en hevige regenbuien. De aanleg van extra groen helpt hittestress voorkomen. Klimaatverandering vraagt om een adequate aanpak in relatie met het beheer van de openbare ruimte. Zo zorgen we ervoor dat de gevolgen van klimaatverandering niet leiden tot meer overlast, bijvoorbeeld door wateroverlast en droogte of vermindering van de leefbaarheid van de openbare ruimte.
Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2021 – 2025 geeft invulling aan de gemeentelijke taken op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater. In het GRP is het thema klimaatadaptatie stevig verankerd, zowel op het gebied van beleid, financiën en personele capaciteit.

Wat willen we bereiken

- We zamelen afvalwater in dat binnen de gemeente wordt geproduceerd.
- Het afvloeiend hemelwater wordt doelmatig ingezameld en verwerkt.
- We beperken de structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand.
- We zorgen dat ingezameld water naar een geschikt lozingspunt wordt getransporteerd.
- De riolering beheren we doelmatig en wordt op de juiste manier gebruikt.
- In samenhang met de inrichting van de openbare ruimte maken we het rioolstelsel klimaat adaptief.

Hoe gaan we dat bereiken

- We planten extra bomen in (nieuwe) woonwijken en daarbuiten.
- Bij nieuwe wijken brengen we het ‘groen’ en ‘blauw’ de wijk in.
- We zetten de actie ‘steenbreek’ door en koppelen dit aan wijkgericht werken en revitaliseren van bedrijventerreinen.
- We zetten ons in om meer Tiny Forests aan te leggen.
- Particuliere initiatieven voor de aanleg van voedselbossen en (dorps)moestuinen juichen we toe en ondersteunen we.
- We stimuleren inwoners en ondernemers met een eigen pand om het dakoppervlakte af te koppelen van de riolering.
- We stellen een hemelwaterverordening op.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
We zorgen voor aantrekkelijke, groene, slim ingerichte openbare ruimten in en rond de dorpscentra.	2024 - 2025
We plaatsen extra bomen en planten in (nieuwe) wijken en openbare ruimten om hittestress te verlagen.	Doorlopend
We leggen Tiny Forests aan.	2023 - 2026
We continueren de inzet van operatie steenbreek voor particuliere tuinen en verbinden dit waar mogelijk aan het grootonderhoud van openbare ruimte en nieuwbouwontwikkelingen.	2022 - 2026

2.2.3 Beheer openbare ruimte

De nieuwe woonwijken richten we toekomstbestendig in. Dit betekent energieneutraal, natuur inclusief en bio divers, klimaatbestendig, met een goed ingerichte infrastructuur en een openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten voor alle leeftijden en gebruikers.

Wat willen we bereiken

(Nieuwe) woonwijken richten we met behulp van landschapsplannen in. Op deze manier trekken we de natuur de wijk in. Zo ontstaat een mooie, natuurlijke overgang naar het groene open landschap. Rondom en door de wijken richten we wandel- en fietspaden zo in dat inwoners worden gestimuleerd om actief buiten te bewegen. We zorgen ervoor dat de openbare ruimte voor iedereen geschikt is en goed toegankelijk voor bijvoorbeeld senioren, rolstoelgebruikers of mensen met een beperking.

Ecologisch groenbeheer

Daar waar het (bedrijfsmatig) mogelijk is, zetten we in op bio divers en ecologisch groenbeheer. Dit bevordert de populaties van onze flora en fauna. Hierbij houden wij oog voor (verkeer)veiligheid en kosten. We vergroenen de openbare ruimte verder met bomen, bloemrijke bermen en bloembakken.

Hoe gaan we dat bereiken

- Nieuwe plannen voor woonwijken en (her) inrichting van de openbare ruimte toetsen we aan de uitgangspunten van het Handboek Openbare Ruimte.
- We continueren de contacten met het platform Gehandicapten en Senioren Nieuwkoop en dorpsraden om in overleg openbare ruimten, waar mogelijk, te verbeteren. Hiermee zorgen we voor een inclusieve openbare ruimte.
- We breiden, waar mogelijk, wandelpaden uit, voorzien van fitnessmogelijkheden en extra watertappunten.
- Periodiek flora- en fauna onderzoek om de effecten van het ecologisch groenbeheer inzichtelijk te maken.
- In overleg met IVN zetten we de motie ‘maai mei niet’ door.
- We continueren het bio divers maaibeleid, waarbij we insecten en dieren een handje helpen.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
We zorgen voor een inclusieve openbare ruimte.	Doorlopend
We koppelen beheerplannen aan de P&C cyclus.	2023
Natuurlijke inpassing van woonwijken vormt een onderdeel in het stedenbouwkundig plan.	Doorlopend
We monitoren de kosten en baten van biodivers maaibeleid.	2024
We voeren flora- en fauna onderzoek uit.	2023
We gaan door met ‘maai mei niet’.	2022 - 2025

2.2.4 Verkeer en mobiliteit

Verkeersveiligheid is en blijft een belangrijk speerpunt. Met alle nieuwe woningbouwontwikkelingen is het belangrijk dat we oog hebben voor de leefbaarheid in de bestaande wijken. Bij de ontwikkeling van de nieuwe grote woonwijken in bijvoorbeeld Nieuwkoop, Ter Aar en Langeraar, is goede, veilige en ordentelijke ontsluiting van de nieuwe wijken een belangrijk aandachtspunt.

Wat willen we bereiken

Inwoners langs de aansluitende wegen belasten we niet onevenredig met extra verkeer en we voorkomen verkeersonveilige situaties. Dit betekent dat we voorafgaand aan de ontwikkeling van een nieuwe woonwijk expliciet kijken naar de impact van de toename aan mobiliteit en hoe de nieuwe wijken zo efficiënt mogelijk worden aangesloten op de hoofdwegen. De kosten van de (extra) ontsluitingen of alternatieve (rond)wegen komen in eerste instantie ten laste van de grondexploitaties. Als dit zorgt voor een negatieve exploitatie, zoeken we alternatieve financieringsmogelijkheden.

Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 2020 - 2030

Het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (GVVP) vormt de basis voor het verbeteren van bestaande infrastructuur. We zetten de lijn door om (doorgaand) autoverkeer door de kernen te ontmoedigen en fietsen veiliger te maken. Vanuit het GVVP blijven we aandacht geven aan veilige oversteekplaatsen in de dorpscentra door deze te accentueren en zebrapaden te verlichten. Ook kijken we naar mogelijkheden om de verkeersveiligheid te verhogen van de oversteek bij de N231 richting de scholen in Nieuwkoop. Waar mogelijk, wenselijk en passend verlagen we binnen de dorpen de snelheid naar 30 kilometer per uur.

Vanuit het GVVP zetten we in op een opwaardering van de N231 als hoofdas voor alle vervoersvormen. In de realisatie hiervan zijn wij ook afhankelijk van partner overheden. Ook is het realistisch om te beseffen dat de realisatie en uitvoering lange tijd vergt en veel geld kost. Dit is dus expliciet een ambitie voor de lange termijn. Om dit te bereiken moeten we wel nu deze keuze maken en zetten wij de ingezette lijn door conform de uitgangspunten in de strategische visies van de Rijn- en Veenstreek en Holland Rijnland.

De huidige verkeerssituatie op de Kerkweg in Ter Aar vraagt aandacht. Het komende jaar gaan we aan de slag om verschillende opties in kaart te brengen om de knelpunten aan de Kerkweg aan te pakken, bij voorkeur slim gekoppeld aan (woning) bouwprojecten en met bijbehorende financieringsmogelijkheden. Aanvullend monitoren we (doorgaand) vrachtverkeer in Ter Aar en specifiek de Kanaalwegen. Indien de situatie daarom vraagt, nemen we maatregelen om de verkeersveiligheid te verbeteren.

Overlast en onveiligheid door doorgaand verkeer, vooral vracht- en landbouwverkeer, moet aantoonbaar verminderen. Wij pakken onveilige situaties voor kwetsbare verkeersdeelnemers aan, zoals fietsers en voetgangers, met name de oversteken. Dit doen wij onder andere door de oversteken te accentueren.

Laadinfrastructuur

De komende jaren neemt het elektrisch rijden toe. Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor het realiseren van laadinfrastructuur. We gaan meer proactief plaatsen. We monitoren scherp de ontwikkelingen in de markt, zoals nieuwe technologieën, en passen indien nodig het beleid hierop aan. Bij de nieuwe woonwijken nemen we laadinfra standaard mee. Om milieubewuste recreanten en toeristen gastvrij te ontvangen, zetten we in om laadvoorzieningen op openbare parkeerterreinen te plaatsen.

Hoe gaan we dat bereiken

- We voeren het GVVP uit volgens de vastgestelde planning.
- Verkeersstudies worden onderdeel binnen de planvorming van woningbouwprojecten.
- We voeren een verkeersstudie uit naar alternatieve ontsluitingen van de Kerkweg in Ter Aar.
- We ontmoedigen doorgaand vrachtverkeer door de dorpskernen.
- We continueren het openmarktmodel voor laadpalen en breiden dit uit met aanbieders.
- We verbeteren oversteken die vanuit het GVVP zijn aangemerkt als ‘gevaarlijk’.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Bij nieuwe woonwijken meten we het effect van de te verwachte mobiliteitsvraag. Het uitgangspunt hierbij is behoud van de verkeersveiligheid van bestaande wijken.	2022 - 2023
We zetten in op de opwaardering van de N231 tot hoofdas voor alle vormen van vervoer.	doorlopend
We nemen maatregelen voor bestaande verkeersknelpunten vanuit het GVVP (zebrapaden verlichten, oversteekplaatsen accentueren).	2023 - 2026
Opties in kaart brengen om de verkeersveiligheid te verbeteren bij de oversteek over de N231 richting de scholen in Nieuwkoop.	2023
Opties in kaart brengen om de verkeersveiligheid van de Kerkweg in Ter Aar te verbeteren.	Vanaf 2022
We monitoren (doorgaand) vrachtverkeer in Ter Aar en specifiek over de kanaalwegen. Indien nodig treffen we maatregelen om de verkeersveiligheid te verhogen.	2023 – 2024
Proactief beleid voor toevoegen van laadinfrastructuur, ook op openbare plekken.	2022

2.2.5 Voorzieningen (nautische) recreatie voor inwoners en toeristen

Nieuwkoop is onlosmakelijk verbonden met water. Een groot deel van de Nieuwkoopse plassen is beschermd natuurgebied. Dit heeft impact op de omliggende vaarten en sloten. We vinden het belangrijk dat inwoners kunnen genieten van de plassen.

Wat willen we bereiken

Om sloten en vaarten toegankelijk te houden voor uiteenlopende vaartuigen, zetten we in op actief maaibeleid. Waar mogelijk breiden we vaarroutes uit. Ook willen we de recreatie eilanden in de Nieuwkoopse plassen opknappen en voorzieningen uitbreiden waar nodig en passend.

Om Nieuwkoop beter toegankelijk te maken voor sloepen, zoeken wij naar kansen voor nieuwe vaarverbindingen zoals de Drechtdoorsteek. De Provincie(s), buurgemeenten en Natuurmonumenten zijn hierin belangrijke samenwerkingspartners. Voor een gevarieerd aanbod aan wateractiviteiten, passend bij de natuurwaarden, zoeken we mogelijkheden om andere watersporten beter te faciliteren. Via het beheerplan recreatieve voorzieningen reserveren we budget voor het onderhoud en toevoegen van voorzieningen.

In Noorden is behoefte aan zwemlocaties. We gaan in overleg met de provincie Zuid-Holland om te onderzoeken welke voorwaarden en mogelijkheden hiervoor zijn. We nemen hierin ook eventuele (koppel)kansen met de natuurontwikkelgebieden Ruygenborch en Noordse Buurt mee. De resultaten van het onderzoek leggen we voor aan de gemeenteraad.

Naast waterrecreatie nodigt onze groene omgeving ook uit tot actief buiten bewegen. Dit gaan wij verder versterken met de aanleg van extra (wandel) paden, voorzien van watertappunten. We motiveren inwoners en recreanten om nét een stapje actiever te worden met behulp van uitdagende beweegroutes en beweegplekken. Om het wandelnetwerk uit te breiden, is het nodig om gebruik te maken van particuliere gronden. We gaan hierover

in gesprek met de landeigenaren. Waar openstelling/gebruik van gronden niet mogelijk is, maken we gebruik van de bestaande infrastructuur. We vergroenen de openbare ruimte verder met bomen, bloemrijke bermen en bloembakken.

Hoe gaan we dat bereiken

- We gaan in overleg met grondeigenaren en natuurmonumenten om te komen tot afspraken voor toegankelijkheid, handhaven, beheer en onderhoud van de plassen.
- We zetten in op actief maaibeleid om de sloten bevaarbaar te houden.
- We knappen de recreatie eilanden in de Nieuwkoopse plassen op.
- We breiden vaarroutes uit waar mogelijk, op basis van afspraken met stakeholders.
- In overleg met de provincie onderzoeken we mogelijke zwemlocaties in Noorden met bijbehorende voorwaarden.
- We gaan in gesprek met (land)eigenaren om het wandelnetwerk verder uit te breiden. Waar dit niet mogelijk is, maken we gebruik van bestaande infrastructuur.
- We gaan in gesprek met de drinkwaterleverancier over extra watertappunten langs wandelroutes.
- In het beheerplan Spelen is een koppeling gemaakt met het gezondheidsbeleid. Bij vervanging van speeltuinen en elementen zetten we in overleg met de doelgroepen in op een uitdagende inrichting.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Actief maaibeleid om vaarwegen doorlopend open en bereikbaar te houden.	doorlopend
We knappen de recreatie-eilanden in de Nieuwkoopse Plassen op.	
We zetten in op duurzame waterrecreatie, onder andere door laadpalen voor e-sloepen te plaatsen.	2023
We brengen mogelijke openbare zwemlocatie(s) in Noorden in kaart in afstemming met de provincie.	Vanaf 2022
We benutten kansen om extra vaarverbindingen te creëren, zowel lokaal als regionaal.	2023 – 2024
We breiden het wandelnetwerk uit. We gaan in gesprek met landeigenaren over mogelijk gebruik van gronden.	2022 – 2023
We leggen beweegplekken en beweegroutes aan.	2022 – 2023
In overleg met Oasen willen we meer watertappunten laten plaatsen (langs wandelroutes).	2023

2.3 Sociaal Domein (programma 3)

In het regeerakkoord staan binnen het sociaal domein drie opgaven centraal die de komende jaren ook in Nieuwkoop volle aandacht vragen:

1. Het herstellen van bestaanszekerheid.
2. Het vergroten van kansengelijkheid.
3. Het makkelijker maken van gezond leven.

Deze grote opgaven hangen sterk met elkaar samen. Om kwetsbare inwoners het beste te kunnen ondersteunen, te motiveren meer mee te doen en te stimuleren om eigen regie en verantwoordelijkheid te nemen, is stabiliteit in de hulpverlening nodig. Dit geldt specifiek in zekerheid over de woonsituatie, het inkomen en/of de ondersteuning. Tegelijk is juist het sociaal domein altijd in beweging, met continue veranderende wetgeving, waardoor een stabiele dienstverlening richting onze meest kwetsbare inwoners moeilijk is. We zetten daarom in op een langdurige samenwerking met onze partners, zodat we samen de kwetsbare inwoners beter kunnen ondersteunen en continuïteit kunnen waarborgen.

Wat willen we bereiken

Het sociaal domein ondersteunt veel mensen: van jongeren met een licht verstandelijke beperking, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, tot ouderen met dementie. Van ouders met zorgen over een verslaafde puber tot mantelzorgers die overbelast dreigen te raken. Het sociaal domein biedt wat nodig is, vaak eventjes, soms structureel. Hulp, zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig. Zeven jaar na de decentralisaties weten we wat werkt en waar verbetering nodig is. Inwoners zijn in toenemende mate tevreden én de kosten stijgen minder hard dan elders in het zorglandschap. We maken de samenleving als geheel gezonder door meer mensen mee te laten doen aan alle activiteiten die er al zijn, in de veelheid van mooie accommodaties die Nieuwkoop rijk is.

2.3.1 Een gezond leven

Een gezond leven is onmisbaar voor het welzijn in onze dorpen. Mensen die zich gezond en fit voelen, dragen actief bij aan de samenleving en ondersteunen de economie. Door de sterke verbondenheid binnen de dorpen, voelen minder mensen zich eenzaam en staan minder mensen buiten de samenleving. In een maatschappij die steeds individualistischer wordt, willen wij de gezondheid en sociale verbinding verder versterken. We focussen daarom op een gezond leven, kansengelijkheid en bestaanszekerheid. Zo investeren we in een vitale en inclusieve samenleving en doet iedereen mee, al dan niet met ondersteuning.

Positieve gezondheid

Gezondheid is meer dan de afwezigheid van ziekte of een gebrek. Het gaat over lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, meedoen en dagelijks functioneren. Dit biedt een mooie basis om de uitdagingen in het sociaal domein samenhangend te benaderen en ons daarnaast meer te richten op het voorkomen van problemen en het vergroten van de kwaliteit van leven.

2.3.2 Opstellen lokale preventie agenda

Op het gebied van preventie en welzijn willen we het verschil maken. We voorkomen zoveel als mogelijk dat mensen ‘buiten de boot vallen’. Gebeurt dit toch, dan zorgen we dat er snel ondersteuning beschikbaar is om erger te voorkomen.

In de vorige bestuursperiode is nieuw beleid ontwikkeld op verschillende deelgebieden.
Het gezondheidsbeleid, de sportvisie en een heroriëntatie op het Nieuwkoopse zorglandschap. Dit heeft onder andere geleid tot de vaststelling en uitvoering van het koersdocument ‘Zorglandschap Nieuwkoop 2021’. In dit koersdocument is ook de ambitie uitgesproken om de rol van de gemeente te versterken op het gebied van welzijn en preventie. Het maken van een overkoepelende agenda op deze onderwerpen is een logisch vervolg op de ingezette koers. Het helpt ons de focus te verschuiven van het gecontracteerde aanbod naar preventie en welzijn.

Vanuit deze agenda richten we de preventie in en verstevigen we de vitaliteit en zelfredzaamheid van onze dorpen en kernen. We leggen de nadruk op thema’s als alcohol, drugs, roken en gezonde voeding. We nodigen maatschappelijke organisaties, verenigingen en stichtingen uit een bijdrage te leveren in de uitvoering van deze agenda. Met deze werkwijze brengen we samen met de samenleving de doelstellingen vanuit de jeugdhulp, de wet maatschappelijke ontwikkeling en de participatiewet, op een efficiënte manier dichter bij elkaar.

Hoe gaan we dit bereiken

Nieuwkoop kiest in het sociaal domein voor focus op gezond leven; kansengelijkheid en bestaanszekerheid. We gaan de lokale preventieve agenda interactief en inspirerend opstellen samen met inwoners, adviesraad, gemeenteraad en partners.

Rijnstreeks model

Samen met Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem heeft de gemeente Nieuwkoop bestuurlijk een aantal uitgangspunten over sturing en verantwoording op het sociaal domein afgesproken (het Rijnstreeksmodel). De uitgangspunten uit dit model werken we de komende jaren verder uit. Dit betreft het beperken van het aantal aanbieders, het sturen op resultaten en effecten en het bundelen van ambtelijke capaciteit.

Voor de specialistische- en hoog specialistische vormen van ondersteuning werken we samen met andere gemeenten in de regio, waar mogelijk in Rijn- en Veenstreek of in Holland Rijnland verband. We durven hierin de ambtelijke verantwoordelijkheid te delen met andere gemeenten. Door de samenwerking krijgen onze medewerkers meer ruimte om lokaal in te zetten op welzijn en preventie. Voor hoog-specialistische(re) voorzieningen zijn wij een betrouwbare samenwerkingspartner in de regio.

Subsidies ondersteunend aan opdrachten

Vanuit de preventieagenda richten we ook het subsidiebeleid opnieuw in. Vanuit de kracht van de samenleving nodigen we het verenigingsleven en het maatschappelijk middenveld uit om haar activiteitenaanbod –waar mogelijk- ook open te stellen voor bijzondere doelgroepen. Door meer inwoners naar vermogen mee te laten doen aan reguliere activiteiten, creëren we een genormaliseerd alternatief aanbod voor specialistische voorzieningen. Door het subsidiebeleid in deze lijn door te ontwikkelen, motiveren wij onze partners om via hun activiteitenaanbod de brede opgaven van gezond leven en preventie te ondersteunen.

Sport en Cultuur

In relatie tot gezondheid wordt vaak gesproken over sporten en bewegen. Wij zien dit breder. Alle vormen van zinvolle vrijetijdsbesteding zorgen voor een prettig gevoel en dragen bij aan positieve gezondheid. We kijken daarom ook naar een breed aanbod op het gebied van kunst en cultuur. Laagdrempelige en betaalbare activiteiten waar iedereen aan mee kan doen en waar mensen elkaar kunnen ontmoeten op centrale, toegankelijke locaties. Wij zien hierin een belangrijke rol voor de Kaleidoskoop en de bibliotheek als podium van creatieve uitingen. We vinden dat culturele instellingen zich door mogen en moeten ontwikkelen tot eigentijdse digitale voorzieningen. Om het culturele beleid in Nieuwkoop een boost te geven, voegen we dit thema toe aan de op te stellen lokale preventie agenda en worden de werkzaamheden van de buurt/sportcoaches en het jongerenwerk met culturele doelen verbreed.

Sport en bewegen helpt om mensen gezond te houden en vitaler te worden. Investeren in sport en bewegen draagt bij aan de gezondheid en welzijn van inwoners van gemeenten. Elke geïnvesteerde euro in sport en bewegen levert 2,5 euro aan maatschappelijk rendement op (Sportraad/NOC/NSF). Sport verbroedert niet alleen, het vergroot ook de kwaliteit van leven, laat ziekteverzuim dalen, arbeidsproductiviteit stijgen, levensverwachting groeien en criminaliteitscijfers dalen. Het verhogen van sportdeelname en het behoud van het breedtesportaanbod zijn belangrijke doelen. De vorig jaar aangenomen sportvisie voegen we daarom toe aan de op te stellen preventie agenda.

Lokale uitvoering: De Verbinding

Het grootste deel van de uitvoering in het sociaal domein wordt gedaan door gecontracteerde partners (Wmo, jeugdhulp, Werk en inkomen). Vrijwel de hele Wmo ligt bij de gecontracteerde partij Tom in de Buurt.
Een aantal taken houden wij bewust bij onszelf en is ondergebracht in het team De Verbinding. Procesregisseurs complexe casuïstiek pakken hun rol waar partijen (veelal uit verschillende wettelijke kaders) er onderling niet goed uitkomen. De coördinatoren van welzijnsbezoeken zorgen dat inwoners van 75 jaar en ouder bezocht worden door een vrijwilliger en vormen waar nodig de verbinding met gecontracteerde partners of andere organisaties. Begeleiders van statushouders

zorgen dat nieuwkomers zo goed mogelijk in de lokale samenleving terechtkomen en ondersteunen bij de inburgering. Jongerenwerkers leggen contact met de jongere Nieuwkopers en ondersteunen en stimuleren hen om gezond, veilig en actief op te groeien. Waar nodig vormen zij ook de schakel naar gecontracteerde zorg of andere partijen. Onderstaand plaatje laat zien welke plek het team De Verbinding inneemt in het sociaal domein.

De komende vier jaar vullen wij de taken zoals opgenomen in het Koersdocument verder in. Het team moet voor wat betreft de uitvoering verder worden versterkt op het gebied van preventie, welzijn en vrijwilligerswerk. En ook op het gebied van vluchtelingenbegeleiding, onder ander door het structureel hoger aantal vluchtelingen als ook vanwege de nieuwe Wet Inburgering. Dit is mogelijk vanuit de middelen van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvang (POK).

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Verzamelen en analyseren van kengetallen van onze gemeente.	2022-2023
We stellen cultuurbeleid op als onderdeel van de lokale preventieagenda.	2022 – 2023
Opstellen integrale lokale preventieagenda.	2023
Het verder uitvoeren van de speerpunten uit de gezondheidsnota/sportnota.	Vanaf 2022
We ontwikkelen nieuw subsidiebeleid/verordening in lijn met de lokale preventieve agenda.	2023 en 2024
In de lokale preventie agenda nemen we het thema sport en cultuur op.	2023
We stimuleren de bibliotheek zich door te ontwikkelen tot een digitaal informatiepunt.	2023 en 2024
We kijken naar mogelijkheden om de functies jongerenwerk en sportcoaches uit te breiden met cultuur.	2023 en 2024

2.3.3 Jeugdhulp

Per 1-1-2024 organiseren we samen met Kaag en Braassem en Alphen aan den Rijn de toegang en een deel van de specialistische jeugdhulp. Tot 2024 blijft Nieuwkoop aangesloten bij de regio Holland Rijnland voor de inkoop van jeugdhulp. De continuïteit van de jeugdhulp is daarmee gegarandeerd.
Onze goede ervaringen met lokaal organiseren en nabijheid in Nieuwkoop, willen we waar mogelijk vasthouden in de (regionale) samenwerking.

De toegang en lichte vormen van jeugdhulp willen we dicht bij de gemeente blijven organiseren. Wij willen dit doen in de vorm van een lokaal werkend jeugdhulpteam. Het team zet jeugdhulp in als het noodzakelijk is, verwijst voor lichte hulpvragen naar voorzieningen op gebied van opvoedondersteuning, sport of cultuur. Het gaat niet altijd om zorg voor de jeugdigen, soms hebben ouders ondersteuning nodig. Het team stemt dan af met andere hulpverleners bijvoorbeeld op het gebied van maatschappelijke ondersteuning of schuldhulpverlening welke inzet noodzakelijk is. Een sterke verwevenheid binnen de Nieuwkoopse samenleving is daarbij een belangrijke randvoorwaarde.

Daarnaast is het team een belangrijke partner voor de gemeente om grip te hebben op inzet van kwalitatieve specialistische jeugdhulp, maar ook op de kosten. Het is daarom belangrijk dat het team functioneert als (onderdeel) van een zelfstandige organisatie, geworteld in de Nieuwkoopse samenleving, met nauwe verbinding met specialistische zorg. Vanwege deze specifieke rol en positie van het team willen we de mogelijkheid onderzoeken deze taken onder te brengen in een (subregionale) stichting en deze via subsidie te financieren in plaats van (steeds een nieuwe) aanbesteding.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Het thema preventieve voorzieningen jeugd voegen we toe in de lokale preventie agenda.	2023
Tot 2024 werken we samen in Holland Rijnland verband voor de brede jeugdhulp.	2022 en 2023
We bereiden (met partners) de inkoop voor van jeugdhulp Rijnstreek.	2022 en 2023
Inkoop- en implementatietraject jeugdhulp Rijnstreek.	2023
Start jeugdhulp Rijnstreek.	2024
Door actieve inzet op vroeg signalering en preventie de instroom in jeugdzorg verlagen in samenwerking met maatschappelijk partners en eerstelijnszorg.	2024 - doorlopend
Binnen de jeugdzorg de kosten beheersen door kostenbewust te gaan werken. Hierbij is het uitgangspunt dat elk kind de zorg krijgt die nodig is.	2024
Via regionale monitoring, dataverzameling en het gesprek met professionals beter inzicht krijgen in complexe casuïstiek voor betere sturing.	2024
In geval van dreigende overschrijding van het budget maken we met de gemeenteraad keuzes in het beleid op basis van een dilemma nota.	Doorlopend

2.3.4 Wet Maatschappelijke Ondersteuning

De komende decennia neemt de vergrijzing in Nieuwkoop toe. We ondersteunen de zelfstandigheid van senioren en ook andere inwoners met een hulpvraag door actief te sturen op preventie, de sociale cohesie te versterken, aangepaste woonvormen te realiseren en te zorgen voor een inclusieve openbare ruimte. Ook gaan we door met de welzijnsbezoeken, niet alleen voor senioren, maar voor iedereen die hier behoefte aan heeft, om eenzaamheid en depressies te voorkomen. We meten de resultaten van de welzijnshuisbezoeken en bespreken met de vrijwilligers of het thema wonen/doorstromen kan worden toegevoegd aan de thema's die besproken worden tijdens de welzijnshuisbezoeken.

Vanuit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) kunnen inwoners voorzieningen aanvragen om (langer) zelfstandig te blijven. Gezien het groeiend aantal senioren, en daarmee samenhangende benodigde ondersteuning, bestaat de kans op een tekort in het Wmo-budget. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat het Rijk de huishoudelijke hulp vanuit de Wmo inkomensonafhankelijk heeft gemaakt. Wij volgen actief de landelijke discussie om de huishoudelijke hulp inkomensafhankelijk te maken.

Maatschappelijke opvang en beschermd wonen

Niet iedereen in Nederland is in staat om zelfstandig te wonen. De overheid wil dat zo veel mogelijk mensen in hun eigen huis 'beschermd' kunnen wonen om makkelijker mee te kunnen blijven doen in de samenleving, al dan niet met hulp aan huis. Zo zijn er minder (dure) instellingen voor beschermd wonen nodig. Beschermd wonen en maatschappelijke opvang wordt een nieuwe taak van gemeenten. Het contract met Tom in de buurt kan de komende periode uitgebreid worden met taken rondom maatschappelijke zorg, maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Een aantal van deze functies kopen we in met Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem. Dit vraagt een actieve samenwerking in de subregio Rijnstreek en met woningcorporaties.

Mantelzorg

Onze samenleving kent veel mantelzorgers. Zij verzetten veel werk, bijvoorbeeld door klusjes of boodschappen te doen voor (oudere) buurtbewoners. Veel mantelzorgers zetten zich ook in voor een naaste, bijvoorbeeld de verzorging van een zieke partner, de zorg voor ouders of een gehandicapt kind. Deze langdurige ondersteuning geeft een mentale druk bij de mantelzorger. Door de toenemende vergrijzing zal het aantal mantelzorgers naar verwachting alleen maar verder toenemen.

Wij vinden dat er meer aandacht moet zijn voor hun welzijn. Door actief het gesprek aan te gaan, kunnen we op tijd doorverwijzen naar instanties als het mantelzorgsteunpunt. Zo dragen we bij aan het voorkomen van (psychische) problemen bij de mantelzorger.

Welzijn op Recept

Welzijn op Recept is een alternatief voor mensen met psychosociale klachten. Klachten als vermoeidheid, pijn in de nek, maar ook stress, angst en somberheid hebben lang niet altijd een medische oorzaak. Vaak spelen onderliggende sociaal maatschappelijke problemen een rol, zoals overlijden van een partner, verlies van werk, eenzaamheid etc. Via Welzijn op Recept verwijst de huisarts patiënten door naar een welzijnscoach, die met de patiënt de oorzaak van de psychosociale klachten onderzoekt met bijbehorende activiteiten om de oorzaak aan te pakken.

Vrijwilligerswerk

Onze gemeente heeft veel actieve inwoners die zich graag voor een ander inzetten. Op verschillende deelterreinen zijn al veel vrijwilligers actief (waaronder welzijnsbezoeken en begeleiding van statushouders). Daarnaast zijn er ook veel vrijwilligersorganisaties en initiatieven die iets willen bijdragen aan de samenleving. Ook melden zich geregeld individuele inwoners bij ons die graag iets willen betekenen. We willen hier als gemeente meer in gaan ondersteunen en faciliteren. Onder meer door de inzet van een sociaal makelaar die vraag en aanbod bij elkaar gaat brengen en vrijwillige initiatieven waar nodig ondersteunt.

Klanttevredenheidsonderzoek

De komende jaren willen we de klanttevredenheid binnen het sociaal domein nog beter gaan monitoren. Een goede analyse van de geleverde prestaties helpt om op tijd bij te kunnen sturen. Samen met Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem werken we de komende maanden aan een nieuwe opzet voor de klanttevredenheidsonderzoeken.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Welzijnsbezoeken doorzetten en mogelijkheden inventariseren voor een welzijnsbezoek op maat voor iedereen die hier behoefte aan heeft.	Doorlopend
Effect meten welzijnshuisbezoeken.	2022
Inkomensafhankelijke verstrekkingen, indien rechtmatig.	2023
Contractmanagement TOM in de Buurt.	Doorlopend
Doordecentralisatie Maatschappelijke zorg en Beschermd Wonen.	2023 en verder
Actief aandacht voor welzijn en taken van de mantelzorger.	Doorlopend
Introductie 'Welzijn op Recept'.	2023
Nieuw klanttevredenheidsonderzoek Wmo.	2023
Investeren in de ondersteuning van vrijwilligerswerk in de gemeente door de inzet van een sociaal makelaar.	2022 en verder

2.3.5 Arbeidsmarkt / Inkomen / Participatiewet

De gemeente Alphen aan den Rijn voert voor Nieuwkoop de Participatiewet uit. De bereikbaarheid van het serviceplein en Rijnvicus in Alphen aan den Rijn is een punt van aandacht. We bespreken met de gemeente Alphen aan den Rijn de mogelijkheid om de dienstverlening ook voor een dag(deel) vanuit Nieuwkoop aan te bieden. De decentralisatie van de maatschappelijke zorg en beschermd wonen vraagt ons om ‘anders te denken, anders te doen’ op het taakveld inkomen. Bijvoorbeeld met individuele woontoeslagen, het niet inzetten van de standaard wachttijd bij uitkeringen, sneller interveniëren bij schulden, anders omgaan met maatregelen (handhaving) en misbruik aanpakken. Misbruik van sociale voorzieningen zorgt ervoor dat het draagvlak onder die vaak broodnodige voorzieningen wegebt. Het handhavingsteam dat misbruik signaleert en opspoort geven we een steviger positie.

Werk en participatie

Er is een groot tekort aan arbeidskrachten. Ondanks de krapte op de markt, zien wij dat er nog kansen onbenut blijven. Bijvoorbeeld door met ondernemers te kijken hoe werk zo kan worden georganiseerd dat het passend is voor werkzoekenden die nu aan de kant staan. Om dit te realiseren willen wij werkgevers ontzorgen bij- en na het in dienst nemen van werkzoekenden, bijvoorbeeld door werknemers gedurende een bepaalde periode extra te laten begeleiden door ons sociaal ontwikkelbedrijf Rijnvicus. Hiermee leveren we een bijdrage aan het verminderen van personeelstekorten bij bedrijven en aan het verhogen van arbeidsparticipatie van onze inwoners die, soms al voor langere tijd, niet deelnemen aan het arbeidsproces.

De economie verandert continue. Door globalisering (en juist nu weer een trend naar lokaal produceren), verdergaande digitalisering en automatisering verandert de manier van ondernemen en werken. Bovendien vragen de grote maatschappelijke opgaven, zoals bijvoorbeeld de energietransitie, om andere kennis. Hier moeten ook opleidingen op worden aangepast. Samen met ondernemers willen wij inzichten verkrijgen in wat de veranderende economie betekent voor de situatie in Nieuwkoop en wat ‘onze’ banen van de toekomst worden. We verwachten dat er kansen zijn om het onderwijsaanbod beter aan te laten sluiten op het lokale bedrijfsleven en zien hierbij een rol voor de ondernemers zelf. We bespreken graag met hen mogelijkheden en concrete acties, zoals de organisatie van beroepentuinen, werkbeurzen en buddy-trajecten.
Gemeenten in Nederland zijn volledig verantwoordelijk voor mensen met een bijstandsuitkering en gedeeltelijk arbeidsongeschikten. Werk is het beste middel om zelfstandig te zijn en mee te doen aan de samenleving. Om mensen vanuit de bijstand naar een baan te helpen en de capaciteiten van gedeeltelijk arbeidsgehandicapten maximaal te benutten, wil Nieuwkoop deze uitdaging langs onderstaande lijnen aanvliegen:

1) **Werkgever centraal**
   Voor ondernemers is het vaak ingewikkeld, gecompliceerd en onaantrekkelijk om iemand in dienst te nemen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Via het Werkgeversservicepunt wordt vraag en aanbod gekoppeld en kunnen gemotiveerde werknemers worden omgeschoold. De ondernemers worden administratief ontlast of krijgen een no-riskpolis.
2) **Fatsoenlijk vangnet**
   We onderzoeken of mensen via een tegenprestatie inzetbaar zijn voor de samenleving en op deze manier structuur houden in het leven. Voor mensen die niet kúnnen werken, bieden we een vangnet.
3) **Social Return en lokaal aanbesteden**
   We willen niet dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt onnodig lang aan de zijlijn blijven staan om sociaal isolement te voorkomen. We hanteren het principe van social return als instrument bij inkopen en aanbestedingen.

Armoedebestrijding en schuldhulpverlening

Door de hoge energieprijzen en stijgende inflatie hebben inwoners en ondernemers minder te besteden. Vanaf 2022 heeft de gemeente een rol bij de vroegsignalering van schulden. Hiermee worden schulden in een vroeg stadium gesignaleerd en kan erger worden voorkomen. De landelijke overheid biedt ook regelingen om minder draagkrachtigen te ondersteunen, zoals de eenmalige energietoeslag. Wij brengen deze regelingen actief onder de aandacht, zodat inwoners weten hoe zij financieel ondersteund kunnen worden. Wij vragen verenigingen en onderwijs hierin ook hun maatschappelijke rol op te pakken om mogelijke armoede te signaleren en dit bespreekbaar te maken.

De overheid kan niet alle tekorten compenseren. We willen aanvullende maatregelen in kaart brengen om die inwoners te kunnen ondersteunen die dit het hardste nodig hebben. We zijn hierin creatief en zullen verschillende financiële ‘potjes’ slim koppelen. We zoeken hierin ook samenwerking met charitatieve instellingen.

Een gevolg van het herijken van het subsidiebeleid mag niet zijn dat inwoners van Nieuwkoop met een smalle beurs geen gebruik meer kunnen maken van de voorzieningen. Voor deze doelgroep richten wij de bijzondere bijstand zo in dat de voorzieningen voor iedereen toegankelijk blijven. Kinderen in minder draagkrachtige gezinnen vormen een bijzonder aandachtspunt: zij mogen niet de dupe worden van de financiële positie van hun ouders. Het uitgangspunt is: alle kinderen doen mee; geen kind buitenspel.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
We ontwikkelen Nieuwkoop Werkt door naar een actieagenda.	2023
We investeren in de samenwerking Rijnvicus en Serviceplein.	Doorlopend
We verbeteren de aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt.	Doorlopend
Samen met ondernemers en Rijnvicus onderzoeken we hoe we kunnen bijdragen aan het verminderen van personeelstekort door de inzet van Nieuwkoopse werkzoekenden.	2023 en verder
We versterken de aanpak ‘misbruik sociale voorzieningen’.	2023 en 2024
We actualiseren Social Return.	2024
Het thema armoede voegen we toe aan de lokale preventie agenda.	2023
We brengen armoederegelingen actief onder de aandacht.	Doorlopend
We maken een koppeling tussen energiearmoede/duurzaamheid.	2023
We koppelen verschillende armoederegelingen en gaan meer samenwerken met fondsen.	2023
We breiden de financiële regelingen kind en gezin uit.	2023

2.3.6 Versterken sociale samenhang via Integrale Kindcentra

Het behouden en versterken van het brede onderwijsaanbod in onze kernen vinden wij belangrijk. Samen met onze partners ontwikkelen we het beleid rondom voorschoolse educatie en de aansluiting met sport- en cultuur. De ontwikkeling van IKC's vraagt een forse investering. We vragen daarom wat terug van de gebruikers: namelijk een actieve rol om het IKC echt een plek in de samenleving te geven. Als overheid pakken wij hierin een aanjagende rol om het onderwijs sterker te verbinden met sport-, cultuur- en natuurverenigingen en samen te werken met ondernemers. Zo ontstaan nieuwe vormen van leren en ontspannen, die aansluiten op de leefomgeving van kinderen en bijdragen aan een 'Rijke Schooldag'.

Ook versterken we de aansluiting met het samenwerkingsverband passend onderwijs en de jeugdhulp om de hulp en ondersteuning bij het veilig opgroeien te verbeteren. Onze focus ligt hierbij op het vinden van oplossingen dichtbij, waar mogelijk in het preventieve veld. Dit doen wij samen met de ouders en onze partners. De komende jaren gaan wij met het onderwijs het gesprek aan over de reikwijdte van de jeugdwet en maken we afspraken met onze partners over nog betere ketensamenwerking.

Onderwijs, opvang en ondersteuning vindt plaats in daarvoor geschikte gebouwen. Nieuwkoop heeft een ambitieus nieuwbouwprogramma voor de IKC's. We gaan hiermee door. De overspannen bouwmarkt, inflatie en beperkte financiële ruimte, vraagt om realistisch te blijven. Om de gevolgen van de stijgende bouwkosten in toom te houden, is het mogelijk dat we plannen of projecten moeten bijstellen. Indien nodig leggen wij aan de hand van een dilemmanota keuzes voor aan de gemeenteraad om kosten te beheersen. Bijvoorbeeld door andere materialen te gebruiken of duurzaamheidsambities bij te stellen. Mogelijk is het nodig om projecten bij- of uit te stellen, waarbij we hard toezeggen dat (mogelijk) uitstel geen afstel is. We onderzoeken de komende jaren of er slimmere financiële arrangementen te bedenken zijn om het programma te financieren. Ook gaan wij met de gebruikers van de gebouwen het gesprek aan om te onderzoeken of de extra investeringen in duurzaamheid en energieneutraliteit deels door hen gefinancierd kunnen worden.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Behouden en versterken onderwijsaanbod.	Doorlopend
Doorontwikkelen voorschoolse educatie.	2023
Doorontwikkelen samenwerking onderwijs met passend onderwijs, sport en cultuur.	Doorlopend
Ontwikkelen IKC's.	doorlopend
Benutten gedeelde investeringen in duurzaamheid IKC's.	2023
Onderzoeken financiële arrangementen IKC's.	2023

2.3.7 Een actief en verbindend verenigingsleven

Het verenigingsleven in Nieuwkoop pakt een steeds grotere rol als het gaat om het organiseren van een activiteitenaanbod voor leden met een ondersteuningsbehoefte. Wij realiseren ons dat verenigingen, juist in deze tijd, het zwaar hebben en erg hun best doen om al hun kernactiviteiten bemenst te krijgen. Het oppakken van de nog bredere sociale rol zoals wij dit voor ons zien, moet niet leiden tot het ervaren van meer en extra werk. Wij zijn van mening dat de vitaliteit van de vereniging wordt versterkt door de toestroom van meer- en andere mensen naar de vereniging. Aanvullend gaan wij verenigingen hierin ondersteunen en nemen we de tijd om met de verenigingen naar het nieuwe subsidiemodel toe te groeien. Via onze lokale preventieve agenda brengen we focus aan en zetten wij ook de bij ons beschikbare buurtcoaches, JOGG-regisseur, jongerenwerkers et cetera gericht in bij verenigingen om initiatieven te ondersteunen en helpen opzetten/ontwikkelen. Met het doel om te komen tot een inclusieve(re) samenleving zullen we verenigingen belonen voor hun inzet. Hier hoort ook een gemeente bij die zich als partner opstelt richting het verenigingsleven en niet als controleur. We verlenen subsidies op basis wat de verenigingen doen, niet om wie zij zijn. Dit doen we met een minimale administratieve last, met eenvoudige procedures en een licht regime van verantwoording. Ditzelfde passen wij toe rondom het verlenen van vergunningen voor evenementen en activiteiten.

We brengen verenigingen met elkaar in contact om van elkaar te leren en samenwerken te stimuleren. Beter contact tussen sport- en culturele verenigingen kan helpen om onderlinge samenwerking tussen verenigingen te optimaliseren. Een middel om deze samenwerking te bevorderen zou een verenigingsraad kunnen zijn. We gaan met verenigingen in gesprek over de gewenste vereenvoudiging van procedures en het te hervormen subsidiebeleid. We zien hierin een rol voor het verenigingsloket.

Om verenigingen te ondersteunen en sport en cultuur nog beter onder de aandacht te krijgen wordt verder gewerkt aan de doelstellingen uit het sportakkoord en aan de positionering van de buurtsportcoaches.

Integratie en inclusie

Onze dorpen zijn hecht en kennen een sterke sociale samenhang. Vanuit het uitgangspunt 'iedereen doet mee', hebben we blijvend aandacht voor een goede integratie van statushouders en vluchtelingen, zodat mensen onze taal leren, aan het werk kunnen en actief deelnemen aan het verenigingsleven. Aanvullend vraagt ook de inclusie van andere groepen aandacht op basis van handicap, geaardheid of culturele achtergrond. Vanuit onze overheidsrol willen we met scholen en verenigingen in gesprek over normalisatie en acceptatie. We bundelen initiatieven en acties gericht op integratie en inclusie en we kijken waar we mogelijk kunnen intensiveren.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Inzet op sterke verenigingen, onder ander door lastenverlichting voor besturen.	2023
Thema vrijwilligers/verenigingen in lokale preventie agenda.	2023
Samenwerking verenigingen stimuleren.	2023
Beperken administratieve lasten subsidies/vergunningen verenigingen/evenementen.	2023
Herijken rol/positionering buurtsportcoaches.	2023/2024
Initiatieven bundelen op het gebied van integratie en inclusie en het maken van een actieplan.	2022/2023
Het gesprek over integratie en inclusie aangaan met maatschappelijke partners en verenigingen.	2023 en verder

2.3.8 Zwembad De Wel

De gemeente Nieuwkoop wil graag haar zwemaanbod behouden en investeren in zwemveiligheid. Op dit moment is er een locatieonderzoek voor een mogelijk nieuw zwembad gaande. Gezien de gestegen bouwkosten zijn het renoveren van het bestaande bad of uitstel van nieuwbouw reële opties. We vinden het belangrijk dat de wachtlijsten voor zwemlessen korter worden.

Naast het onderzoek voor renovatie of nieuwbouw, kijken we ook naar de exploitatie van het zwembad. Hierbij kijken we naar een professionele en eigentijdse structuur, waarbij we voldoen aan de keurmerken en veiligheidseisen als ook een gezonde exploitatie. Wij staan in dat onderzoek open voor combinaties met andere sportaccommodaties/functies in de gemeente en/of zwembaden in de regio en zijn nieuwsgierig naar de mogelijkheden van externe exploitatie om de kwetsbaarheden op te lossen.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Basis op orde en behoud keurmerken Zwembad de Wel.	2022
Wachtlijst zwemles terugdringen.	2022 en 2023
Consequenties in kaart brengen voor nieuwbouw of renovatie van De Wel met een realistische planning.	2022 en 2023
We onderzoeken verschillende exploitatievormen en de organisatorische inbedding van De Wel.	2023 en 2024

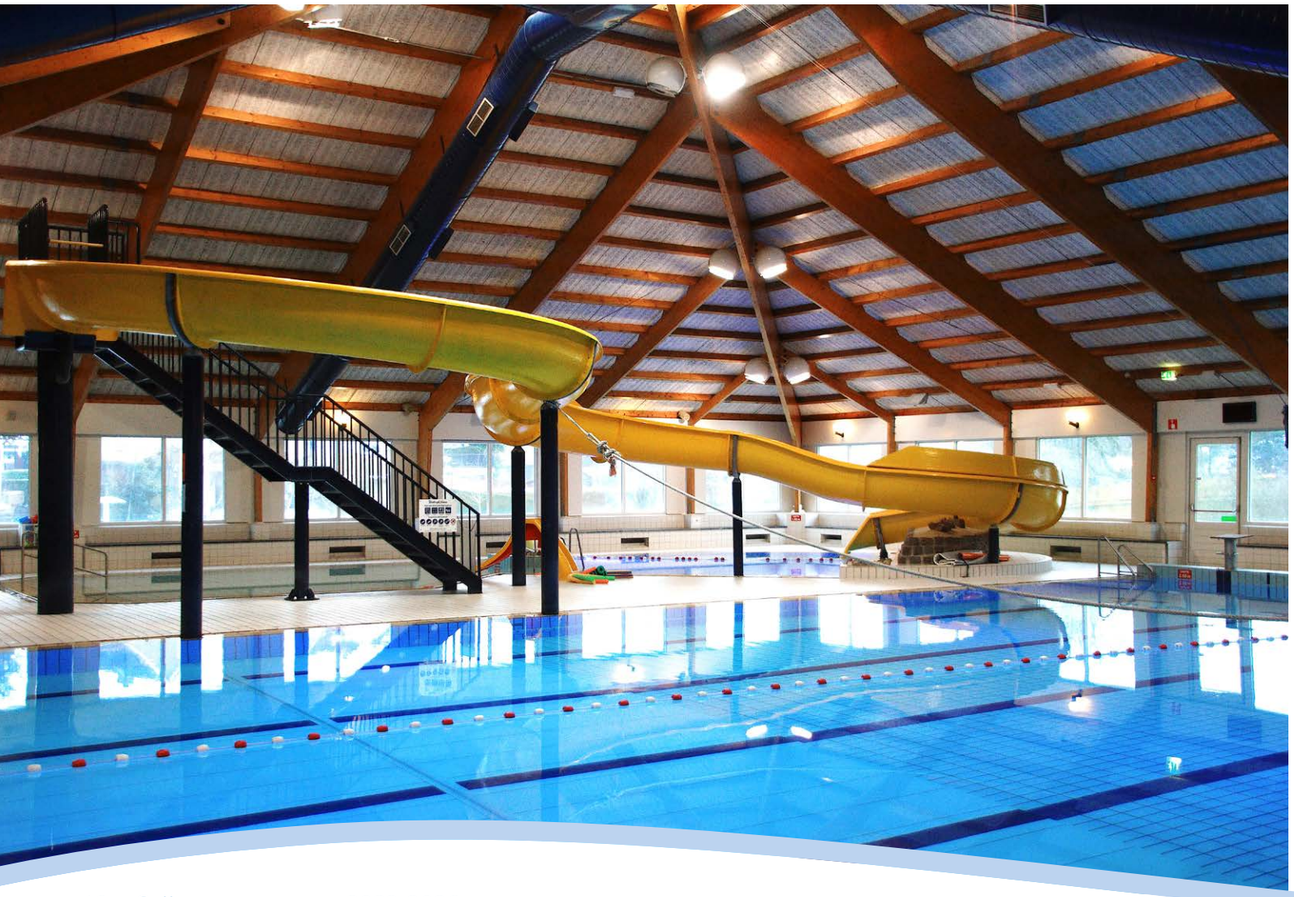

2.4 Bestuur en Dienstverlening (programma 4)

Een dienstverlening gericht op de inwoners draagt bij aan een betere verbinding en samenwerking met onze inwoners. Voor inwoners, ondernemers en verenigingen zijn we vaak de meest nabije overheid. Zowel letterlijk, waar het gaat om de leefomgeving, als figuurlijk, waar het gaat om benaderbaarheid en uitvoering van beleid dat onze inwoners en ondernemers direct raakt. Zo mogen onze inwoners erop vertrouwen dat lantaarnpalen het doen, we tijdig hulp bieden, zij vergunningen kunnen aanvragen en dat we zorgen voor een veilige omgeving. Kortom: onze inwoners, ondernemers en verenigingen kunnen rekenen op betrouwbare en bereikbare dienstverlening.

Wat willen we bereiken

- We werken vanuit de menselijke maat.
- Een inclusieve samenleving waarin iedereen zo veel als mogelijk kan meedoen.
- Een persoonlijke gemeente die, waar mogelijk, zorgt voor échte oplossingen.
- We hebben een herkenbare identiteit en communiceren helder en begrijpelijk.

Hoe gaan we dat bereiken

We streven ernaar om een toegankelijke en laagdrempelige gemeente te zijn, waar iedereen terecht kan. We zijn flexibel, faciliterend, dienstverlenend en innovatief. We bieden hulp waar dit nodig is, zoeken de verbinding en investeren in open gesprekken met de samenleving. De menselijke maat blijft het uitgangspunt in ons werk. Dit gaan we verder versterken. We zullen nog meer rekening houden met individuele omstandigheden van onze inwoners. Dienstverlenend werken vanuit de menselijke maat betekent dat we de dienstverlening toesnijden en aansluiten op de behoefte van onze inwoners. Vanuit deze gemeenschappelijke waarden en uitgangspunten zetten onze medewerkers zich actief in voor de inwoners. Dit proces monitoren wij door het uitvoeren van klantreizen.

2.4.1 Dienstverlening en loketten

Binnen de gemeente Nieuwkoop hebben we een verscheidenheid aan producten en diensten, onderverdeeld in een aantal loketten:

- Burgerzaken
- Omgevingsloket
- Verenigingsloket
- Ondernemersloket
- De Verbinding

Via de loketten werken we dienstbaar en staan we dichtbij de samenleving. Aanvullend op de loketten bieden we ook het digitale kanaal ‘VerbeterdeBuurt’. Dit kanaal is een belangrijke dienstverlenende ingang voor meldingen in de openbare ruimte en voor het initiëren van initiatieven in de openbare ruimte. Ook werken we steeds meer samen met andere overheden en ketenpartners. Als een vraag niet direct bij één van de loketten thuishoort, begeleiden we de inwoner naar Loket 1 voor de juiste hulp of oplossing. Binnen de loketten heeft een inwoner of ondernemer een vast aanspreekpunt tot de vraag is beantwoord.

Wat willen we bereiken

- We bieden onze (digitale) producten en diensten begrijpelijk, toegankelijk en inclusief aan.
- We optimaliseren onze loketten en werken zichtbaar samen met onze ketenpartners en medeoverheden, zodat inwoners en ondernemers integrale dienstverlening ervaren.
- Waar mogelijk versimpelen wij processen, dit met behulp van klantreizen.
- Implementatie van een platform om evenementenvergunningen in te dienen.

Hoe gaan we dat bereiken

De loketten ontwikkelen we verder door. De medewerkers van de loketten vormen het vaste aanspreekpunt voor een inwoner of ondernemer, denken (pro-)actief mee over (alternatieve) mogelijkheden bij een aanvraag en ondersteunen de aanvrager bij procedures als dit nodig is. Zij gaan proactief in gesprek met de samenleving en

koppelen initiatieven en partijen aan elkaar voor (nog) betere samenwerking en een groter bereik. Ook het door ontwikkelen van het zaakgericht werken draagt bij om de dienstverlening verder te optimaliseren.

Een groot deel van onze inwoners maakt gebruik van onze digitale diensten, maar voor sommige inwoners is dit lastig. Het is belangrijk om rekening te blijven houden met die inwoners die hun gemeentelijke zaken niet digitaal willen of kunnen regelen. Voor onze minder digitaal vaardige inwoners bieden wij onze dienstverlening ook fysiek in het gemeentehuis of in De Verbinding aan.

Met behulp van zogeheten ‘klantreis-trajecten’ en continue monitoring volgen we de (digitale) stappen die een inwoner aflegt bij één van de loketten tijdens de aanvraag van een dienst of product. Zo kunnen we processen waar mogelijk eenvoudiger en inzichtelijker maken. Belangrijk hierin is ook dat de loketten beter zichtbaar zijn.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
We brengen in beeld hoe de organisatie meer uitvoerend, verbindend en dienstgericht kan worden.	2023
We ontwikkelen de loketten zodat we nog meer dienstgericht kunnen werken en dichtbij de samenleving staan.	doorlopend
We versimpelen waar mogelijk (digitale)processen met behulp van klantreizen.	doorlopend
We implementeren het platform evenementvergunning.	2023
Aan de hand van geleerde lessen, praktijkvoorbeelden helpen en begeleiden wij ondernemers/verenigingen in het (vergunningen) proces, maar ook de complexe regel- en wetgeving. We stellen daar waar mogelijk basismateriaal beschikbaar.	doorlopend
Onderzoek naar een bouw- en energieloket, dit al dan niet in combinatie met het bestaande omgevingsloket.	2022-2023

2.4.2 Dorpsraden

In de gemeente Nieuwkoop zijn momenteel zeven dorpsraden actief. Hun rol vullen zij allen verschillend in. We zijn met de dorpsraden in gesprek geweest over hun rol en positie en de samenwerking met de gemeente. Ook bespraken we wat dorpsraden nodig hebben vanuit deze rol. De gesprekken werken we uit naar een evaluatie ‘Dorpsgericht werken’. We stimuleren dat dorpsraden van elkaar leren.

Wat willen we bereiken

- Evaluatie werken met dorpsraden.
- Duidelijkheid over rol en positie richting de samenleving en gemeentelijke organisatie.
- We stimuleren dat dorpsraden van elkaar leren.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Uitwerken gesprekken rol en positie dorpsraden en de evaluatie aanbieden aan de gemeenteraad.	2022
Bespreken ondersteuning dorpsraden, waarbij we stimuleren dat dorpsraden van elkaar leren.	2023

2.4.3 Openbare orde en veiligheid

Als gemeentelijke organisatie zijn we verantwoordelijk voor een veilige omgeving voor onze inwoners, ondernemers en recreanten. Daarnaast zij wij verantwoordelijk voor het veilig opslaan, verwerken en beheren van persoonsgegevens en andere privacygevoelige informatie.

Ondermijning is een onderwerp dat meer aandacht verdient. Het is een probleem dat de maatschappij verzwakt. Om de georganiseerde misdaad geen kans te geven in onze gemeente, zetten wij in op een structurele effectieve aanpak van ondermijning om zo de openbare veiligheid te versterken.

Wat willen wij bereiken

Wij willen het gevoel van veiligheid versterken door de aanwezigheid van bijvoorbeeld meer handhavers op straat.

Onze inwoners en ondernemers moeten ervanuit kunnen gaan dat privacygevoelige informatie goed is beschermd tegen hackers en onze systemen niet zomaar stilgelegd kunnen worden. De digitale systemen beschermen tegen cyberaanvallen, is een continu proces. We zetten verder in op een structurele aanpak om ondermijning te voorkomen.

Hoe gaan wij dat bereiken

- We zetten in op het versterken van het team handhavers, waarbij we de mogelijkheid onderzoeken meer regionaal samen te werken, onder andere op het gebied van handhaving op het water.
- Het blijvend versterken van veilig digitaal werken (zie verder programma 5 Bedrijfsvoering).

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Team handhavers versterken, waarbij we de mogelijkheid onderzoeken naar een vorm van regionale inzet De financiële impact die versterking met zich meebrengt, brengen we in kaart.	2023
We versterken de aanpak ondermijning en brengen (financiële) consequenties in kaart voor het aantrekken van een bestuursadviseur ondermijning.	2023

2.5 Bedrijfsvoering (programma 5)

2.5.1 Huisvesting

De gemeente heeft een aantal gebouwen van waaruit onze medewerkers werken. Net als bij inwoners en ondernemers moeten ook wij onze panden verduurzamen en energie besparen. Het gaat onder andere om het gemeentekantoor in Ter Aar, het gemeentehuis in Nieuwveen en De Verbinding.

Wat willen wij bereiken

Om onze panden te verduurzamen zijn forse investeringen nodig. De afgelopen bestuursperiode hebben we geïnvesteerd in het nieuwe duurzame pand op Schoterhoek II in Nieuwveen waar onze buitendienst medewerkers werken. Natuurlijk gaan ook wij onze panden verduurzamen vanuit onze voorbeeldfunctie en vanuit goed werkgeverschap. In onze keuze om (fors) geld te investeren, verkiezen wij (verduurzaming)-investeringen ten gunste van de samenleving boven het snel verduurzamen van ons eigen vastgoed.

Hoe gaan wij dat bereiken

Ons vastgoed verduurzamen we stapsgewijs, met eerste prioriteit op het besparen van energie en water. Grotere investeringen combineren wij met andere benodigde werkzaamheden, passend binnen de financiële kaders van dat moment. Dit is opgenomen in het reguliere meerjarig onderhoudsplan dat elke vier jaar wordt opgesteld.

2.5.2 Bedrijfsondersteuning

De bedrijfsondersteuning strekt zich uit over de vakgebieden Documentaire en Facilitaire Dienstverlening, Bestuurlijk Juridische Zaken, Personeel en Organisatie, Financiën en Informatisering en Automatisering. Al deze vakgebieden zijn belangrijk en noodzakelijk voor een goed functionerende organisatie. In dit collegeprogramma hebben we extra aandacht voor de capaciteit, de financiële situatie en ICT.

De bedrijfsvoering van onze organisatie staat of valt met onze personele capaciteit (zowel kwantitatief als kwalitatief). De krappe arbeidsmarkt is hierbij een uitdaging. Vacatures staan lang open en het aantal moeilijk vervulbare vacatures neemt toe. Dit is niet alleen een Nieuwkoops probleem: alle gemeenten vissen in dezelfde vijver. Dit zorgt ervoor dat het langer duurt voordat vacatures zijn vervuld. Dit kan leiden tot een stijging van de kosten van inhuur van derden. Vanwege de krappe arbeidsmarkt is het op dit moment zelfs lastig tijdelijke capaciteit in te huren.

Overheidsinformatie is in beginsel openbaar. Dit is een nieuw uitgangspunt van de Wet Open Overheid. Dit zorgt ervoor dat onze inwoners toegang krijgen tot veel overheidsinformatie. Wij worden daardoor toegankelijker en transparanter voor onze inwoners. Vanuit deze wet wordt de komende jaren steeds meer soorten overheidsinformatie actief openbaar gemaakt. Dit vraagt aanpassing van werkprocessen en systemen en capaciteit van alle afdelingen.

Financiën

Nieuwkoop is een financieel gezonde gemeente, al zijn de marges krap. Gezien onze ambities werken we in de uitvoering van projecten kaderstellend. We sturen scherp op kostenbeheersing. Zeker vanaf 2026 wordt de financiële situatie substantieel slechter, doordat de bijdrage vanuit het Rijk naar verwachting fors minder wordt. We ondersteunen de VNG in haar lobby richting het Rijk om snel duidelijkheid te geven over de financiële situatie.

Als de financiële situatie daarom vraagt, inventariseren we hoe we kosten kunnen besparen binnen de organisatie of door andere keuzes te maken in projecten, bijvoorbeeld in prioritering of fasering. Het uitgangspunt is geen lastenverzwaring voor onze samenleving, naast inflatiecorrecties. Een ander belangrijk onderdeel van bedrijfsondersteuning zijn de ICT-systemen. Het beveiligen en actualiseren van deze systemen is een doorlopend traject.

Wat willen wij bereiken

Wij blijven een financieel gezonde organisatie, zonder in te boeten op de benodigde investeringen die de maatschappelijke opgaven vragen en zonder de lasten te verhogen richting de samenleving. De werkorganisatie werkt efficiënt en effectief. Onze ICT-systemen zijn dusdanig ingericht en beveiligd dat inwoners terecht op ons kunnen vertrouwen dat privacygevoelige informatie veilig is.

Hoe gaan wij dit bereiken

Doorontwikkeling zaakgericht werken

Zaakgericht werken helpt ons om onze dienstverlening en onze bedrijfsvoering te verbeteren. Wij zetten zaakgericht werken in om:

- de dienstverlening te verbeteren
- de informatievoorziening te verbeteren door toegankelijke dossiers
- Bedrijfsvoering te optimaliseren door uniforme processen

Doordat de stand van zaken van digitale aanvragen te volgen is via ‘mijnoverheid.nl’ verbetert onze dienstverlening aan de inwoners.

Datagericht werken

Naast het verder digitaliseren van de systemen, zetten we ook in op datagericht werken. Door data te verzamelen en juist te interpreteren, is het mogelijk om trends en ontwikkelingen te signaleren en hierop gericht beleid te voeren. Het verzamelen, ordenen, ophogen van de kwaliteit en de borging van gegevens vormt een forse opgave voor de organisatie, zowel op het gebied van capaciteit, kwaliteit (kennis en kunde) en financieel. De toenemende digitalisering vraagt de komende jaren om meer specialistische kennis dan wij nu hebben. Voorbeelden hiervan zijn databasebeheer en gegevensanalyse. De toenemende digitalisering vraagt ook om een investering in de kwaliteit van het functioneel beheer.

Vereenvoudiging Planning & Control cyclus (P&C)
In het tweede halfjaar van 2022 wordt met de auditcommissie een vereenvoudigde P&C cyclus uitgewerkt. Het resultaat wordt nog dit jaar aan de raad voorgelegd. Bij voorkeur als onderdeel van de geactualiseerde financiële verordening, of afzonderlijk als dit niet haalbaar blijkt. Het doel is (onnodige) drukte te voorkomen voor het college, gemeenteraad en ambtelijke organisatie door:

- het aantal documenten te beperken en
- uitsluitend te focussen op de informatie die de raad nodig heeft voor zijn kaderstellende of controlerende taak, passend bij het betreffende document.

Dit kan tot gevolg hebben dat het college vaker ad-hoc informatie naar de gemeenteraad stuurt. Deze en andere positieve of nadelige consequenties nemen we mee bij de uitwerking. Als een actualisatie van een beheerplan niet het inhoudelijke kader wijzigt, leggen we de actualisatie niet meer afzonderlijk voor aan de raad. De gevolgen van de actualisatie op de planning en financiële middelen, worden meegenomen in de P&C documenten.

Financiële verordening
We actualiseren de Financiële verordening, indien mogelijk nog in 2022. Hierbij gaan we door op het ingezette voortraject door de auditcommissie in de vorige collegeperiode.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
We stellen een nieuwe financiële verordening op.	2022
We vereenvoudigen de P&C-cyclus.	2022/2023
We koppelen beheerplannen organisatie breed aan de P&C cyclus.	Vanaf 2023
Processen automatiseren we verder via het jaarlijkse ICT beheerplan.	2022-2026
We blijven veilig digitaal werken en versterken dit met behulp van gerichte trainingen.	Vanaf 2022 continue
We ontwikkelen het zaakgericht werken door.	2022-2023
We richten datagedreven werken in om beleidskeuzes te onderbouwen.	2023 -2026

2.6 Algemene Dekkingsmiddelen (programma 6)

Als gemeentelijke organisatie hebben wij twee belangrijke bronnen van inkomsten. Dit zijn de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds (uitkering vanuit het Rijk) en de Onroerendzaakbelasting (belasting vanuit onze inwoners en ondernemers).

Tot en met 2025 krijgen we meer (incidenteel) geld van het Rijk. Vanaf 2026 valt deze bijdrage zeer fors terug. Vanaf 2026 is dan ook de kans reëel dat er een structureel tekort in de begroting ontstaat. Onder andere op aandringen van de Vereniging Nederlandse Gemeenten onderzoekt een onafhankelijke procesbegeleider mogelijkheden voor een stabiele financiering voor de gemeenten vanaf 2026. Het is de bedoeling dat hier rond de zomer meer duidelijkheid over komt.

Wat willen wij bereiken
Ondanks het verwachte tekort vanaf 2026 en onze hoge ambities, is het uitgangspunt om de lasten voor onze inwoners en ondernemers niet te verhogen, waarbij belastingtarieven en leges kostendekkend zijn en worden gecorrigeerd voor inflatie.

Hoe gaan wij dat bereiken
Bij oplopende kosten en een structurele dreiging van het overschrijden van de budgetten maken wij een dilemmanota aan de hand waarvan de raad keuzes kan maken en prioriteiten kan stellen. Daarnaast onderzoeken wij of er andere inkomstenbronnen mogelijk zijn om een financieel gezonde gemeente te blijven. Bijvoorbeeld om de mogelijkheden van toeristenbelasting of verblijfsbelasting te inventariseren. Dit is een directe belasting die de gemeente heft aan mensen die hier overnachten, maar niet staan ingeschreven als inwoner.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Bij dreigende structurele budgetoverschrijdingen stellen wij een dilemmanota op voor de raad zodat de raad keuzes kan maken en prioriteiten kan stellen.	Bij dreigende structurele budgetoverschrijdingen
Wij onderzoeken de mogelijkheden voor de invoering van toeristen- en verblijfsbelasting.	2023

Hoofdstuk 4

PLANNING OP HOOFDLIJNEN

Opgaven en ambities:

Sterke, vitale dorpen	Programma	Trekker	Voorzet
De opgave: woningbouw			
De bouwopgave van 1.900 woningen tot 2030 concreet vertalen naar een opgave per jaar, gebaseerd op doelgroepenbeleid en verdeeld over de kernen	1	RO&G	2022
‘harde’ bouwplannen starten, geprioriteerd naar realistisch en kansrijkheid	1	RO&G	2022
Deze raadsperiode de ‘zachte’ plannen omzetten naar ‘harde’ plannen; hierbij prioriteren op realistisch en kansrijkheid.	1	RO&G	2022-2023
De grondexploitaties tonen over het geheel een positief resultaat. Indien dit niet dreigt te lukken, legt het college via een dilemmanota keuzes voor aan de gemeenteraad hoe dit wel voor elkaar te krijgen	1	RO&G	Doorlopend
Doorwerken aan zachte planvoorraad woningbouw en dit bespreken met partneroverheden	1	RO&G	Doorlopend
Beleid pre-mantelzorg geschikt maken voor jongeren (kind-ouder) en mogelijkheden onderzoeken voor erf wonen	1	RO&G	2024
Regels en beleid verruimen om erf wonen mogelijk te maken bij (voormalig) agrarische bedrijven	1	RO&G	2023
Inzet van creatieve woonvormen voor doelgroepen, zoals spoedzoekers, vluchtelingen en statushouders	1	RO&G	2022/2023
Meerjarige prestatieafspraken maken met woningbouwcorporaties	1	RO&G	2025
Aandacht voor de problematiek rond de huurwoningen van Vestia, met het doel de sociale woningvoorraad te behouden	1	RO&G	2022/2023
Binnen de regionale afspraken over sociale huurwoningen, ruimte zoeken voor lokaal maatwerk	1	RO&G	Doorlopend
Mogelijke instrumenten in kaart brengen om woningen financieel bereikbaar te maken voor specifieke doelgroepen	1	RO&G	2022/2023
Doorstroming in de woonmarkt stimuleren met behulp van een doorstroomcoach	1	RO&G	2023
Fonds bovenwijkse voorzieningen inrichten voor particuliere bouwinitiatieven	1	RO&G	2022/2023

Bloeiende economie	Programma	Trekker	Voorzet
Binnen de dorpen			
Versterken centra door nieuwe winkels te centreren in dorpscentra	1	RO&G	Doorlopend
Ontwikkeling centrum Nieuwkoop tot toeristisch (water) centrum en een fijne verblijfplek voor inwoners	1	RO&G	2022-2026
Bepalen wat nodig is voor een aanvullende parkeervoorziening in het centrum van Nieuwkoop (Achterweg) in nadrukkelijke samenwerking met stakeholders en in uitvoering met het centrumplan	1	RO&G/ BOR	2022 ev.
Op basis van uitvoeringsmogelijkheden voor het centrum Ter Aar een scenariokeuze maken in 2023. De ontwikkeling van De Vlinderlocatie heeft hierbij prioriteit.	1	RO&G	2022
De centrummanager inzetten met focus op uitvoering van de centrumplannen	1	RO&G	2022-2026
Zorgen voor aantrekkelijke, groene, slim ingerichte openbare ruimten in en rond de dorpscentra	2	BOR	2024-2025
Behoefte onderzoek uitbreiding bedrijventerreinen (na revitalisering en intensivering)	1	RO&G	2025-2026
Kader opstellen voor invulling ‘lege’ plekken/achterlaat plekken op bedrijventerreinen	1	RO&G	2026
Ondernemers stimuleren bedrijventerreinen te revitaliseren	1	RO&G	Doorlopend
Actieve aandacht voor ‘koop lokaal’	1	RO&G	Doorlopend
Instrumenten in kaart brengen om marktkraamhouders blijvend te faciliteren	1	RO&G	2023
Onderzoek naar mogelijkheden van toeristenbelasting en de impact/meerwaarde hiervan voor de branche	5/1	BV/RO&G	2025
Vanuit beleid Recreatie en Toerisme een uitvoeringsagenda opstellen om toerisme te stimuleren en ondersteunen	1,2 (??)	RO&G / BOR	2023

Bloeiende economie	Programma	Trekker	Voorzet
Buiten de dorpen			
Op basis van visie op maatwerkgebieden glastuinbouw een perspectief kader ontwikkelen	1	RO&G	2023-2024
Beleid concentratiegebieden glastuinbouw verruimen om op basis van maatwerk tijdelijke woonvormen toe te staan	1	RO&G	2022-2023
Visie opstellen ‘perspectief op de landbouw’ met extensieve veehouderij met een aanvullend verdienmodel als uitgangspunt	1/	RO&G	2022-2023
Reageren tegen de extra aanvliegroute over het Groene Hart en blijvend aandacht vragen voor de negatieve impact op ons gebied (stikstof, geluid). Hierin optrekken met het Cluster Groene Hart en Holland Rijnland	Regio	RO&G/ BOR	Doorlopend
Opgaven in relatie tot de arbeidsmarkt			
Betere aansluiting onderwijs op MKB door onderwijs en ondernemers actief met elkaar te verbinden	3	MO	Doorlopend
Onderzoek mogelijkheden flexwonen voor arbeidsmigranten op basis van twee pilots	1	RO&G	2023-2024
Economie algemeen			
Faciliteren Ondernemersfonds om draagkracht en inzet te vergroten	1	RO&G	Doorlopend
Mogelijkheden onderzoeken voor de invoering van een MKB-toets en bij interesse door ondernemers hier een pilot voor starten	1	RO&G	2023
In gesprek met ondernemers over onze economie in 2040	1	RO&G	2024-2025

Een gezond leven	Programma	Trekker	Voorzet
Positieve gezondheid via verenigingen			
Uitwerken van een uitvoeringsagenda op basis van de gezondheidsvisie met een breed palet aan gezondheidsaspecten	3	MO	2023 Doorlopend
Mogelijkheden te onderzoeken voor ‘welzijn op recept’	3	MO	2023 Doorlopend
Verenigingen in hun kracht			
Inzet op sterke verenigingen, onder andere door lastenverlichting voor besturen	3	MO	Doorlopend
Mogelijkheden en wenselijkheid in kaart te brengen voor het instellen van een Verenigingsraad	3	MO	2024
Verenigingen stimuleren om meer activiteiten en evenementen te organiseren	3	MO	2024
Maximaal vereenvoudigen van procedures en vergunning trajecten t.a.v. activiteiten en evenementen	4	PUZA	2023
Opstellen van een cultuurbeleid om de sector te versterken. Hierbij de mogelijke inzet van een sport- en cultuurcoach meenemen.	3	MO	2023 Doorlopend Als onderdeel van de brede agenda
Initiatieven bundelen op het gebied van integratie en inclusie.	3	MO	2023
Het gesprek over integratie en inclusie aangaan met maatschappelijke partners	3	MO	Doorlopend
De bibliotheek stimuleren zich door te ontwikkelen tot een digitaal informatiepunt	3	MO	Doorlopend
Voorwaarden uitwerken als ‘tegenprestatie’ voor subsidieverstrekking. Hierbij rekening houden met grote- en kleine verenigingen.	3	MO	2024 Doorlopend
In gesprek met de dorpsraden over hun rol en positie	4	PUZA	2023-2024
Mogelijkheden onderzoeken voor externe exploitatiemogelijkheden en/of alternatieve exploitatievormen voor Zwembad de Wel	3	MO	2023
Consequenties in kaart brengen voor mogelijk temporiseren van renovatie of nieuwbouw Zwembad de Wel	3	MO	2023

Een gezond leven	Programma	Trekker	Voorzet
Focus op vroegsignalering en preventie in Jeugdzorg			
Door actieve inzet op vroegsignalering en preventie de instroom in jeugdzorg verlagen in samenwerking met maatschappelijk partners en eerstelijnszorg	3	MO	2024 Doorlopend
Binnen de jeugdzorg de kosten beheersen door budgetgericht te gaan werken. Hierbij is het uitgangspunt dat elk kind de zorg krijgt die nodig is.	3	MO	2024 Doorlopend
In geval van dreigende overschrijding van het budget maken we met de gemeenteraad keuzes in het beleid op basis van een dilemma nota.	3	MO	Doorlopend
Via monitoring, dataverzameling en het gesprek met professionals beter inzicht krijgen in complexe casuïstiek voor betere sturing	3	MO	2024
Maatschappelijke ondersteuning			
Zorgen voor een inclusieve openbare ruimte	2	BOR	Doorlopend
Welzijnsbezoeken doorzetten en mogelijkheden inventariseren voor een welzijnsbezoek op maat voor iedereen die hier behoefte aan heeft	3	MO	Doorlopend
Actief aandacht voor welzijn en taken van de mantelzorger	3	MO	Doorlopend
Minder draagkrachtigen ondersteunen door actief te wijzen op ondersteuningsmogelijkheden vanuit de Rijksoverheid	3/4	MO/PUZA	Doorlopend
Mogelijkheden in kaart brengen om gericht extra steun te verlenen voor inwoners die dit het hardste nodig hebben	3	MO	2023
In gesprek met charitatieve instellingen om mogelijk aanvullende ondersteuning in te kunnen zetten en verschillende financiële ‘potjes’ slim koppelen	3	MO	2023

Duurzaamheid en Energietransitie	Programma	Trekker	Voorzet
Temporiseren nieuwe activiteiten en aansluiten op Rijksbeleid. Kleine experimenten blijven mogelijk	1	RO&G	2023
Mogelijkheden onderzoeken voor het inrichten van een Energieloket en een platform ter ondersteuning en verbinding van ondernemers en inwoners	1/4	RO&G / PUZA	2023
In kaart brengen daadwerkelijk effect van gemeentelijke investeringen op co2 reductie	1	RO&G	2023
Energie opwek- en duurzaamheidsambities			
Technische en innovatieve ontwikkelingen in het kader van de energietransitie volgen en inspringen als het kan en/of waar dit een kostenverlagend effect heeft voor inwoners	1	RO&G	Doorlopend
Maximale inzet op isoleren van woningen en bedrijven en hier ook afspraken over maken met corporaties en ondernemers	1	RO&G	Doorlopend
Duurzaamheidsinvesteringen inzetten ter ondersteuning van de samenleving	1	RO&G	Doorlopend
Daarom stapsgewijs het eigen vastgoed verduurzamen in combinatie met andere investeringen	1	RO&G	Doorlopend
Kosten en baten biodivers maaibeleid blijven monitoren	2	BOR	2024
Een beter milieu door afvalscheiding			
Monitoren Diftarsysteem en periodiek evalueren of kosten en baten in balans blijven op basis van vier factoren	2	BOR	Jaarlijks
Onderzoeken of papiercontainers in dorpscentra financieel haalbaar zijn	2	BOR	2023
Extra bomen en planten in (nieuwe) wijken en in de openbare ruimte om hittestress te verlagen	2	BOR	Doorlopend
Aanleg Tiny Forests en actie steenbreek doorzetten	2	BOR	Doorlopend

Organisatie naar buiten toe	Programma	Trekker	Voorzet
Dienstbare overheid			
In beeld brengen hoe de organisatie meer uitvoerend, verbindend en dienstgericht kan worden. Eventuele financiële gevolgen aan de gemeenteraad voorleggen	Allen 4	PUZA	doorlopend
Door ontwikkelen van het Ondernemersloket, Verenigingenloket,	1 ,3, 4	PUZA/MO/ RO&G	2024
Loket 1 om via accountmanagement ondernemers, verenigingen en inwoners klantgericht te ondersteunen. Kijken naar meerwaarde voor een duurzaamheidsbouwloket	5	BV	2023
Data gestuurd werken door de inzet van een data-analist	5	BV	2022 en 2023
Veiligheid en openbare orde			
Team handhavers versterken (ook op het water), mogelijk door regionale inzet	4	BOR	2023
Voorbereiden op cyberaanvallen via gerichte trainingen	4	BV	2022
Effectieve aanpak van ondermijning door inzet (extra) adviseur	4	BOR	2023
Financiën			
Geen lastenverhoging, naast inflatiecorrectie en taakstellend	6	AD	Kader
Inzet op efficiënte bedrijfsvoering door vereenvoudigen en verkorten procedures, vergunningen en P&C cyclus.	5	BV	2022-2023
Beheerplannen koppelen aan de P&C cyclus	2,4	BOR /BV	2023 e.v.
Regionale samenwerking			
Mogelijkheden in kaart brengen voor actieve lobby	4	Bestuur	2022
Voorstel uitwerken over de beste vorm voor actieve samenwerking tussen gemeenteraad, college en gemeenschappelijke regelingen, vanuit de wijziging Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Versterken lokale democratie is hierbij het uitgangspunt	4	Bestuur	2022